

Bruxelles, den 15.3.2017
COM(2017) 195 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

**Evaluering af gennemførelsen af EU's narkotikastrategi 2013-2020 og EU's
narkotikahandlingsplan 2013-2016: Der er fortsat behov for en EU-
narkotikahandlingsplan for perioden 2017-2020**

{SWD(2017) 95 final}

DA

DA

I. Evalueringen og behovet for EU's narkotikahandlingsplan for perioden 2017-2020

EU's narkotikastrategi for perioden 2013-2020¹ og EU's første narkotikahandlingsplan for perioden 2013-2016² udstikker en politisk ramme og prioriteter for EU's narkotikapolitik. Strategien opstiller en fælles evidensbaseret ramme til bekæmpelse af narkotika i og uden for EU og er baseret på fem søjler:

- to centrale politikområder
 - begrænsning af narkotikaefterspørgslen
 - begrænsning af narkotikaudbuddet
- og tre tværgående temaer:
 - koordinering
 - internationalt samarbejde
 - forskning, oplysning, overvågning og evaluering.

Ifølge strategien skal Kommissionen "indlede en ekstern midtvejsevaluering af strategien senest i 2016 med henblik på at udarbejde den anden handlingsplan for perioden 2017-2020". I den europæiske dagsorden om sikkerhed³ fastlægges det, at Kommissionen skal vurdere fremskridtene med gennemførelsen af EU's handlingsplan for perioden 2013-2016 og på dette grundlag beslutte, om den skal fremsætte forslag til en ny handlingsplan for perioden 2017-2020.

Kommissionen foretog med støtte fra en ekstern kontrahent⁴ en midtvejsevaluering af strategien og den endelige evaluering af handlingsplanen mellem april og november 2016⁵. På grund af deres komplementaritet og indbyrdes forbindelse fremlægges de i form af en samlet, omfattende evaluering.

Denne meddelelse omhandler resultaterne af evalueringen⁶ og kommer med forslag til, hvilke skridt der derefter skal tages. I betragtning af de overordnede resultater af evalueringen har Kommissionen besluttet at fremsætte forslag til en ny handlingsplan for perioden 2017-2020. Med udgangspunkt i resultaterne af evalueringen, og eftersom den strategiske ramme ikke vil blive ændret før 2020, er den nye foreslåede handlingsplan en ajourført udgave af EU's narkotikahandlingsplan for perioden 2013-2016 med en række ændringer. Den afspejler de konklusioner og henstillinger i evalueringen, som Kommissionen fandt relevante, samt en række yderligere tiltag for at imødegå nye og kommende prioriteter, som ikke i tilstrækkelig grad er omfattet af den tidligere handlingsplan, men er relevante i lyset af de udfordringer, som EU's medlemsstater står over for. Kommissionens foreslåede udkast til narkotikahandlingsplan for perioden 2017-2020 er fastsat i bilaget nedenfor⁷.

¹ EUT C 402 af 29.12.2012, s. 1.

² EUT C 351 af 30.11.2013, s. 1.

³ COM(2015) 185.

⁴ Et konsortium bestående af Ernst & Young og RAND Europe.

⁵ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/work-in-progress/initiatives/984ws_intro_en.htm.

⁶ Til denne meddelelse er der vedlagt en oversigt over resultaterne af evalueringen i form af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD (2017)95).

⁷ Formålet med denne meddelelse er ikke at ajourføre EU's narkotikastrategi, som fortsat er gyldig indtil 2020. Kommissionen finder, at de foreslåede ændringer i det nye udkast til handlingsplan er i overensstemmelse med den eksisterende strategi.

II. Baggrund

Markedet for ulovlig narkotika er det kriminelle marked, der er mest dynamisk, hvilket også bekræftes i den europæiske dagsorden om sikkerhed. Det anslås, at EU's borgere bruger mere end 24 mia. EUR om året på ulovlig narkotika⁸. De menneskelige og sociale omkostninger forbundet med narkotikamisbrug er meget høje, hvilket skaber omkostninger for folkesundheden (til forebyggelse af narkotikamisbrug, sundhedsydelser og behandling), den offentlige sikkerhed, miljøet og arbejdsproduktiviteten⁹.

Hvad angår narkotikaefterspørgslen, er brugen af ulovlig narkotika fortsat en af de længstvarende trusler mod vores samfund, og det påvirker millioner af menneskers liv enten direkte eller indirekte. Mindst 83,2 millioner europæere har indberettet, at de har brugt cannabis mindst én gang i deres liv, mens henholdsvis 17,1 og 12 millioner har prøvet kokain og amfetamin. Desuden er 1,3 mio. voksne opiatmisbrugere i højrisikogruppen. Forekomsten af registreret højrisikobetonet brug af opioid har stabiliseret sig og er i nogle lande mindsket. Forekomsten af smitsomme sygdomme er overordnet set faldet siden 2013. Det anslås, at mindst 6 800 mennesker døde af en overdosis i EU i 2014¹⁰. Narkotikamisbrug er i høj grad koncentreret blandt unge (15-34 år). Det anslås, at 17,8 millioner unge har brugt narkotika inden for det sidste år. Der synes at have været en stigning i antallet af narkotikarelaterede dødsfald siden 2013, og der er ikke registreret fald i brugen af narkotika¹¹.

For så vidt angår narkotikaudbuddet, er nye psykoaktive stoffer (NPS) i de sidste fire år blevet stadig mere tilgængelige på markedet og/eller online, hvilket udgør en alvorlig trussel mod sundheden. I 2015 blev der samlet set opdaget 98 nye psykoaktive stoffer, hvilket bringer antallet af nye stoffer, der overvåges, op på over 560, hvoraf 70 % er blevet konstateret i de sidste fem år. Registrerede beslaglæggelser af narkotika ændrede sig ikke væsentligt i 2013 og 2014 sammenlignet med sidste år, men der blev beslaglagt en større samlet mængde narkotika.

For så vidt angår koordinering, er mekanismerne på EU-plan, hvoraf de fleste er ældre end den nuværende strategi, effektive. EU-Rådets Horisontale Narkotikagruppe (HDG), der er dets mest fremtrædende koordineringsorgan, anses for at være et effektivt redskab til at overvåge gennemførelsen af handlingsplanen og at fremme dialog om status for narkotikaproblematikken i Europa. Der er dokumentation for sammenhæng over tid og kontinuitet på tværs af formandskaber. Alle medlemsstater indberettede desuden, at civilsamfundsorganisationerne var involveret i udviklingen, overvågningen og/eller evalueringen af deres nationale narkotikapolitik.

Hvad angår det internationale samarbejde, er narkotikarelaterede prioriteter blevet indarbejdet i EU's eksterne politikker, strategier og tiltag rettet mod tredjelande og regioner. Desuden er der i de seneste år sket en forbedring af EU-samarbejdet med henblik på at tale med én stemme i internationale fora.

Endelig, for så vidt angår information, forskning, overvågning og evaluering, har EU i løbet af de sidste fem år inden for en række finansieringsmekanismer¹² ydet støtte til en række

⁸ "EU Drug Markets Report 2016" (rapport om EU's narkotikamarked 2016), Europol og EONN.

⁹ "Den europæiske narkotikarapport 2016", EONN.

¹⁰ Dette udgør en stigning i forhold til 2013.

¹¹ Kilden til alle data i dette afsnit er "Den europæiske narkotikarapport 2016", EONN.

¹² Herunder RP7, Horisont 2020 og sundhedsprogrammet 2014-2020.

forskningsprojekter, der spænder over forskellige aspekter af narkotikaproblematikken og beslægtede områder. Der er behov for en vedvarende indsats for at omsætte strategiens og handlingsplanens prioriteter til forskning. Driften af systemet til tidlig varsling om nye psykoaktive stoffer inden for rammerne af det Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (EONN) afspejler den forbedrede udveksling af kriminaltekniske og toksikologiske data på EU-plan i løbet af de seneste år. Denne tidlige varslingsaktivitet sætter EU i stand til at træffe kvalificerede og hurtige beslutninger om skadelige stoffer.

III. Resultaterne af midtvejsevalueringen af strategien og den endelige evaluering af handlingsplanen for perioden 2013-2016

Evalueringen omfattede perioden 2013-2016 og alle 28 medlemsstater. Den behandlede både de interne og eksterne aspekter af strategien og handlingsplanen. Den var baseret på en omfattende gennemgang af EU's og medlemsstaternes data og dokumenter vedrørende narkotikamarkeder, tendenser og narkotikastrategier¹³. Resultaterne af evalueringen omhandlede midtvejsevalueringen af EU's narkotikastrategi for perioden 2013-2020 og den endelige evaluering af EU's narkotikahandlingsplan for perioden 2013-2016

Nogle af de største udfordringer i forbindelse med evalueringen var, at de indsamlede data fra alle medlemsstater, der skulle indgå i den, ikke altid var sammenlignelige, samt at der manglede basisforanstaltninger og ajourførte statistikker for visse områder¹⁴. Dette gør det svært at vurdere mulige tendenser og udviklinger og tilskrive dem handlingsplanen, hvilket har haft indvirkning på analysen af strategiens og handlingsplanens effektivitet for så vidt angår kvantificering af virkningerne og i forhold til udelukkende at kreditere strategien og handlingsplanen for ændringer, der er i overensstemmelse med målsætningerne. Der er dog anvendt en række forskningsmetoder¹⁵ i forbindelse med evalueringen, og resultaterne fra hver enkelt datakilde er blevet kombineret, hvilket bidrager til vægten af evidens.

Det konkluderedes i evalueringen, at strategien og handlingsplanen stadig er egnede til formålet med hensyn til at opfylde kravene til narkotikapolitik på EU-plan, nationalt plan og internationalt plan. Alle områder, som de behandler, er stadig relevante med henblik på at håndtere alle aspekter af narkotikaproblematikken.

Evalueringen anvendte de fem standardkriterier: gennemførelse i praksis, effektiv tildeling af ressourcer, sammenhæng, relevans og EU-merværdi.

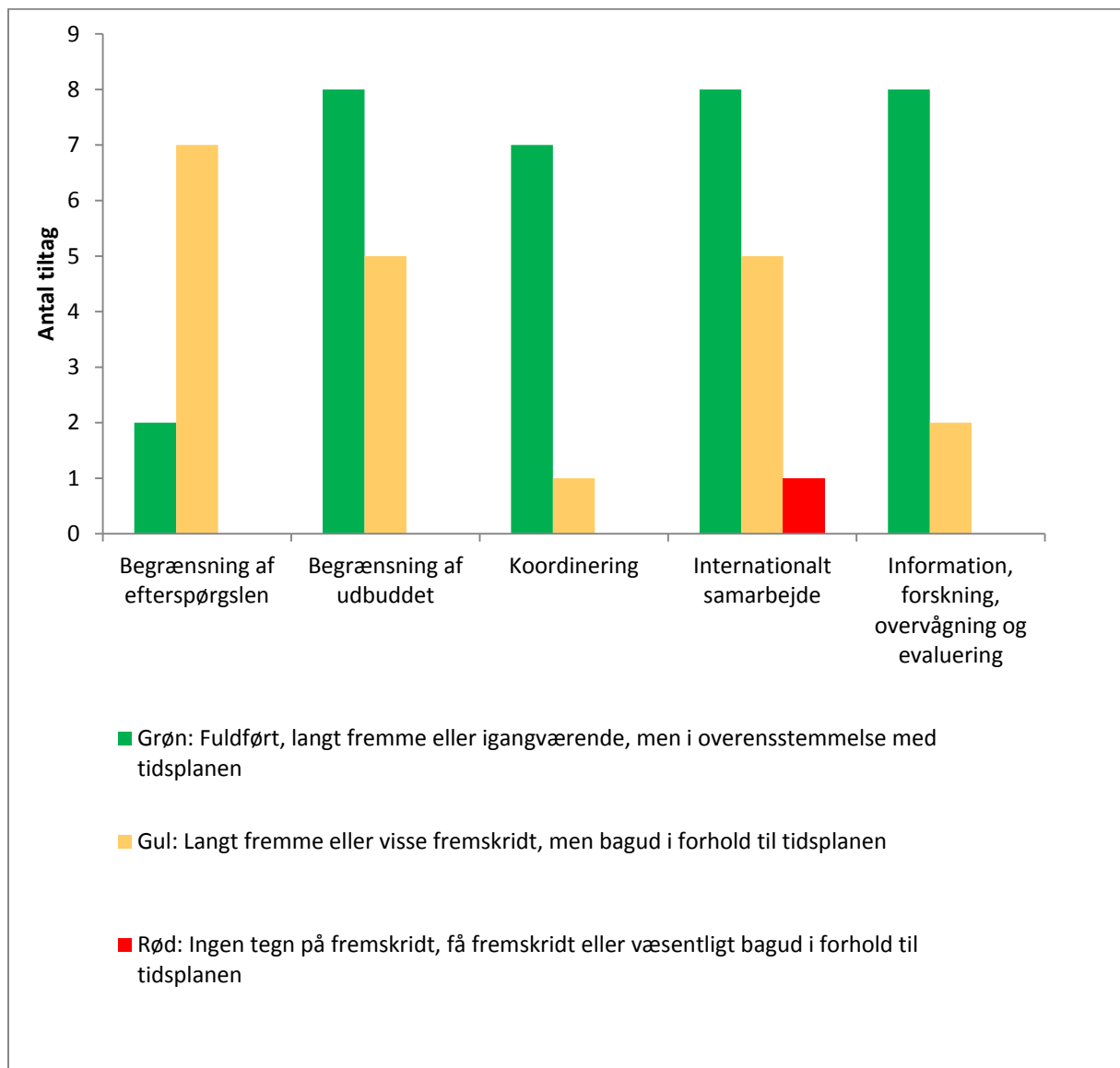
A. Gennemførelse i praksis

¹³ Dette omfattede mere end 90 interviews med repræsentanter for alle EU's medlemsstater, EU-institutionerne, EU-agenturerne, tredjelande og andre interessenter; en onlineundersøgelse af EU-Udenrigstjenesten (EEAS), repræsentanter for ikke-EU-lande og en offentlig onlinehøring og rundborde diskussion med repræsentanter fra civilsamfundsforummet om narkotika.

¹⁴ Dette skyldes, at ikke alle medlemsstater giver oplysninger om alle foranstaltninger, at forskellige indikatorer dækker forskellige tidsperioder, og at nogle indikatorer er baseret på registre eller undersøgelser og er kvantificerbare, mens andre bygger på ekspertudtalelser eller kvalitative vurderinger.

¹⁵ Interviews, undersøgelser, skrivebordsundersøgelser, offentlige høringer, rundborde diskussioner.

Som første skridt til at vurdere effektiviteten omfattede evalueringen en vurdering af graden af gennemførelsen af alle de 54 tiltag i handlingsplanen samt virkningen heraf. Figuren nedenfor viser fremskridtene for handlingsplanen for hver af de fem søjler:

Evalueringen fandt, at gennemførelsen af EU's narkotikastrategi og handlingsplan har været effektiv i forskelligt omfang i alle fem søjler.

Størstedelen af tiltagene er gennemført – 53 % af tiltagene er fuldført eller godt på vej, mens der for 47 % af tiltagene er gjort visse fremskridt, men gennemførelsen er bagud i forhold til tidsplanen – og der er gjort betydelige fremskridt i forhold til de 15 specifikke mål i handlingsplanen.

På området begrænsning af narkotikaefterspørgslen vedrører forsinkelserne målene om forebyggelse af narkotikamisbrug og forsinkelse af begyndende narkotikamisbrug samt målet om at øge effektiviteten af behandling for narkotikamisbrug og afvænnings. Målet om at indføre koordinerede tilgange, tilgange baseret på bedste praksis og kvalitetstilgange i begrænsningen af narkotikaefterspørgsel forløber planmæssigt.

På området begrænsning af narkotikaudbuddet blev det vurderet, at målene om at gøre koordineringen af og samarbejdet om retshåndhævelse mere effektiv samt at gøre det retlige samarbejde og lovgivningen mere effektiv er bagud i forhold til tidsplanen, mens det blev vurderet, at det, der vedrører en effektiv reaktion på nuværende og nye tendenser inden for ulovlig narkotikavirksomhed, forløber planmæssigt.

På koordineringsområdet blev det vurderet, at målene om at sikre en effektiv samordning på EU-plan og nationalt plan af narkotikarelaterede politikker og sikre inddragelse af civilsamfundet i formuleringen af narkotikapolitikken forløber planmæssigt.

Hvad angår internationale forbindelser blev det vurderet, at målet om at integrere strategien i EU's overordnede udenrigspolitiske ramme halter bagefter, mens målene om at forbedre sammenhængen i EU's tilgang og synlighed i De Forenede Nationer (FN) og støtte processen for tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande med at tilpasse sig til og overtage gældende EU-ret på narkotikaområdet forløber planmæssigt.

Hvad angår information, forskning, overvågning og evaluering, er der behov for yderligere fremskridt for at sikre tilstrækkelig investering i forskning, dataindsamling, overvågning, evaluering og informationsudveksling og forbedre formidlingen af overvågnings-, forsknings- og evalueringsresultater på EU-plan og på nationalt plan. Der var sket gode fremskridt med hensyn til at fortsætte netværksopbygning og samarbejde og udvikle kapacitet i og på tværs af EU's vidensinfrastruktur for information, forskning, overvågning og evaluering af narkotika, navnlig ulovlige stoffer.

B. Effektiv tildeling af ressourcer

I mangel af en samlet og ajourført oversigt over narkotikarelaterede udgifter blev der i vurderingen oplyst om, i hvilket omfang der var blevet tildelt tilstrækkelige finansielle ressourcer på EU-plan og medlemsstatsplan.

Der kunne i evalueringen ikke drages nogen konklusioner vedrørende effektiviteten af tiltagene, da harmoniserede kvantitative data ikke er tilgængelige for så vidt angår udgifter og dermed forbundne ydelser ved de relevante tiltag på tværs af EU's medlemsstater. Narkotikastrategien og handlingsplanen formåede imidlertid at etablere en fælles strategisk ramme i hele EU, som forklaret i afsnittet "EU-merværdi" nedenfor. I mangel af en samlet og ajourført oversigt over narkotikarelaterede udgifter havde evalueringen i stedet fokus på, i hvilket omfang tildelingen af finansielle ressourcer på EU-plan og medlemsstatsplan blev anset for tilstrækkelig. Samlet set anså interessenterne ressourcerne for at være tilstrækkelig for EU's strategi og handlingsplan, navnlig med hensyn til efterspørgslen efter og udbuddet af narkotika.

C. Sammenhæng

Prioriteterne og tiltagene i strategien og handlingsplanen blev anset for at være i overensstemmelse med de fleste andre relevante EU-politikker og -strategier, såsom den europæiske dagsorden om sikkerhed og den europæiske konsensus om udvikling¹⁶, alt imens

¹⁶ Fælleserklæring fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om "den europæiske konsensus om udvikling" (EUT C 46 af 24.2.2006, s. 1).

der opfordres til at opbygge større synergi med EU's sundhedsstrategi¹⁷. F.eks. peges der i evalueringen på, at udfordringerne med aldringen af befolkningen i Europa eller de potentielle virkninger af nye teknologier inden for forebyggelse som identificeret i EU's sundhedsstrategi ikke er afspejlet.

D. Relevans

Ifølge evalueringen anså interessenterne strategien og handlingsplanen for at være lige så relevante som på tidspunktet for deres vedtagelse. Strukturen med fem søjler håndterer fortsat de mest aktuelle krav til narkotikapolitikken på EU-plan og nationalt plan. Alle områder, der behandles i strategien og handlingsplanen for perioden 2013-2016, er stadig relevante med hensyn til at håndtere alle aspekter af narkotika-problematikken.

E. EU-merværdi

Narkotikastrategien og handlingsplanen tilførte merværdi til de enkelte medlemsstater (og ikke-statslige aktørers) strategier gennem oprettelse af fælles rammer i hele EU og institutionalisering af en konsensusproces for narkotikapolitik.

Ingen af dem indebærer retlige forpligtelser for EU's medlemsstater, men evalueringen viste, at det stort set er lykkedes dem at træffe kollektive foranstaltninger på narkotikaområdet, både internt i EU og på internationalt plan, og at fremme en fælles model med en kultur for at fastlægge prioriteter, målsætninger, foranstaltninger og indikatorer til måling af resultater.

Evalueringen viste også, at EU-merværdien lader til at være mere udtalt, når det gælder aktiviteter til begrænsning af efterspørgslen og nye udfordringer. Inden for internationalt udviklingssamarbejde anerkendte medlemsstaterne merværdien af kollektivt at fastlægge en fælles strategisk ramme for tiltag på EU-plan.

EU har nu en større "stemme" i internationale fora og internationale forbindelser. Dette er en vigtig kilde til vejledning for kandidatlande og en ramme for bilateralt samarbejde med lande uden for EU.

F. Konklusion

Generelt set blev det bekræftet i evalueringen, at alle interessenterne i det store og hele hilser en ny handlingsplan for perioden 2017-2020 velkommen. De fandt det nødvendigt fortsat at fastsætte præcise prioriteter og tiltag for hvert mål, tildele ansvar og udarbejde specifikke, målbare indikatorer. Strategiens omfangsrige karakter gør det muligt for interessenterne at finjustere fokuset for prioriteterne undervejs i strategien, samtidig med at der opretholdes fornuftig grad af sammenhæng. Interessenterne støttede desuden en ajourføring af handlingsplanen for perioden 2013-2016 som reaktion på nye udviklinger og nye spørgsmål.

Evalueringen viste, at nogle tiltag burde styrkes eller tilføjes for at holde trit med udviklingen og skabe flere synergier med andre EU-politikområder såsom EU's sundhedsstrategi. Den påpeger også behovet for et større fokus på anvendelsen af nye kommunikationsteknologier inden for ulovlig narkotikaproduktion og -handel og internettets rolle inden for forebyggelse

¹⁷ COM (2007) 630 endelig og de målsætninger, der blev udpeget i 2007, vil blive videreført i det kommende årti som led i Europa 2020. Desuden peger det tredje sundhedsprogram for 2014-2020 på tilsvarende udfordringer.

af narkotikamisbrug. Evalueringen viser, at det blev bemærket af en lang række interessenter, en diskussion om den seneste udvikling inden for cannabispolitik var blevet udeladt, og det var et af de oftest fremhævede punkter i undersøgelsen af, om der er spørgsmål, som ikke har været omfattet af strategien.

Evalueringen viste også, at der var plads til forbedring af gennemførelsen og adgangen til foranstaltninger til risiko- og skadesbegrænsning i forskellige medlemsstater, og at interessenter fra civilsamfundet udtrykte bekymring over omfanget og kvaliteten af disse foranstaltninger.

Endelig viste evalueringen, at en fremtidig handlingsplan fortsat bør omfatte tiltag til overvågning af nye psykoaktive stoffer, begrænsning af efterspørgslen efter og udbuddet af dem, reduktion af skader, der er forbundet med deres anvendelse.

IV. Udkastet til ny handlingsplan for perioden 2017-2020 - Hvad er nyt, og hvad er blevet ajourført?

På grundlag af evalueringens resultater og anbefalinger foreslår Kommissionen et udkast til EU's narkotikahandlingsplan for perioden 2017-2020, således at det omfatter de resterende år af EU's eksisterende narkotikastrategi, som gælder frem til 2020. På grundlag af resultaterne af evalueringen fastholder og styrker udkastet til handlingsplan eksisterende tiltag for at tackle de udfordringer, der fortsat udgør en trussel mod sundheden og sikkerheden. Forslaget indeholder også nye tiltag for at afspejle udviklingen siden 2013 og tackle nye udfordringer, der ikke tidligere har været omfattet. Nogle af de nye tiltag, såsom dem, der vedrører anvendelsen af nye teknologier til forebyggelse eller den omfattende analyse af udviklingen med hensyn til politiske modeller for cannabis, er baseret på evalueringsresultaterne. Andre er resultater af overvejelser fra kilder såsom EU's rapport om narkotikamarkedene, politikudviklingen på EU-plan, navnlig inden for rammerne af den europæiske dagsorden om sikkerhed, og bidrag fra civilsamfundet. Sådanne tiltag omfatter:

- indsamling af oplysninger om eventuelle forbindelser mellem narkotikahandel og
 - finansiering af terrorgrupper og -aktiviteter
 - smugling af migranter
 - menneskehandel
- den udtrykkelige inddragelse af sårbare grupper i narkotikaefterspørgselstiltag

De nye tiltag og ajourføringer, som de vedrører de fem søjler i strategien, er opsummeret nedenfor.

A. Begrænsning af narkotikaefterspørgslen

- Der vil blive skabt stærkere synergier mellem den nye handlingsplan og EU's sundhedsstrategi, navnlig med hensyn til **brugen af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) til forebyggende formål**. Brugen af IKT er afgørende for at øge kendskabet, navnlig blandt unge, til risiciene ved og følgerne af ulovlig brug af narkotika¹⁸.

¹⁸ Der er indført et nyt tiltag 3, og tiltag 4 er blevet ajourført.

- Der er taget hensyn til Den Horisontale Narkotikagrupper (HDG) seneste arbejde **om misbrug af ordinerede opioider i håndkøb og andre psykoaktive lægemidler**¹⁹.
- I lyset af den aldrende befolkning i EU er der behov for at tackle den nye udfordring med **aldrende narkotikamisbrugere**, ligeledes skitseret i EU's sundhedsstrategi²⁰.
- **Narkotikamisbrug i sårbare samfund** vil blive håndteret ved at finjustere de målrettede tiltag i handlingsplanen for perioden 2013-2016²¹.
- **Et større fokus på foranstaltninger til risiko og skadesbegrænsning** med henblik på at mindske de negative sundhedsmæssige og sociale følger af narkotikamisbrug spiller en central rolle i effektiv narkotikapolitik, herunder i fængsler²².
- Gennemførelse og overvågning af Rådets konklusioner fra 2015²³ om **minimumskvalitetsstandarder inden for begrænsning af narkotikaefterspørgslen i EU**²⁴.

B. Begrænsning af narkotikaudbuddet

- Der er behov for et større fokus på det retlige samarbejde i sager vedrørende narkotika på EU-plan. For kunne få et mere fuldstændigt billede af virkningen af tiltag til at begrænse udbuddet bør Europol, Eurojust og EONN fortsætte deres arbejde for at indsamle **indikatorer og supplere dataindsamlingen** med, når det er muligt, kvalitative og kontekstuelle oplysninger²⁵.
- Der bør være fokus på den fortsatte gennemførelse af de centrale indikatorer, som blev vedtaget i Rådets konklusioner i 2013 om forbedring af **overvågningen af narkotikaudbuddet i EU**²⁶. Syv indikatorer er blevet udviklet sammen en køreplan for gennemførelsen heraf. En komplet dataindsamling for de fleste af dem er i gang eller vil blive påbegyndt i 2017²⁷.
- Lovgivningspakken om **nye psykoaktive stoffer** bør hurtigt vedtages og gennemføres, og overvågning af virkningerne af de nye lovgivningsforanstaltninger vil også være påkrævet i de kommende år²⁸.
- Gennemførelse²⁹ af EU-lovgivningen om **narkotikaprækursorer**, som blev styrket i 2013 med vedtagelsen af væsentlige ændringer til de to forordninger³⁰.

¹⁹ Tiltag 5 er blevet ajourført: det omhandler nu "misbrug af psykoaktive lægemidler"; Dette omfatter enhver type psykoaktive/vanedannende stoffer, der bruges i behandling, og som er stoffer, der påvirker nervesystemets centrale system, og opioider og lægemidler, som anvendes til opioid substitutionsbehandling.

²⁰ Tiltag 6 og 7 er blevet ajourført.

²¹ Mål 2, flere tiltag under søjlen om begrænsning af narkotikaefterspørgslen og tiltag 48 er blevet ændret for at tage hensyn til denne udvikling. Det foreslås i denne sammenhæng at udforske synergier med det europæiske solidaritetskorp.

²² Tiltag 8 og 9 er blevet styrket for at afspejle EU's holdningers centrale målsætning på UNGASS.

²³ Rådets konklusioner om gennemførelse af EU's narkotikahandlingsplan 2013-2016 vedrørende minimumskvalitetsstandarder inden for begrænsning af narkotikaefterspørgslen i Den Europæiske Union, 11985/15.

²⁴ Tiltag 10 er blevet ajourført.

²⁵ Tiltag 11 er blevet ajourført.

²⁶ Rådets konklusioner om forbedring af overvågningen af narkotikaudbuddet i Den Europæiske Union, den 15. november 2013.

²⁷ Tiltag 17 er blevet ajourført.

²⁸ Tiltag 19 er blevet ajourført.

²⁹ Tiltag 20 er blevet ændret i overensstemmelse hermed.

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 273/2004 om narkotikaprækursorer (EUT L 47 af 18.2.2004, s. 1) og Rådets forordning (EF) nr. 111/2005 om regler for overvågning af handel med narkotikaprækursorer mellem Unionen og tredjelande (EUT L 22 af 26.1.2005, s. 1).

- Der bør rettes større opmærksomhed på **alternative sanktioner for stofbrugende lovovertrædere**. Alle medlemsstaterne har mindst én tilgængelig, og de fleste har mere end én³¹. De mest almindeligt tilgængelige sanktioner er narkotikabehandling og betingede straffe med en behandlingsmulighed³².
- Større fokus på **brugen af IKT inden for ulovlig narkotikaproduktion og -handel**³³ som fastlagt på ekspertmødet i juni 2016, der blev tilrettelagt af Kommissionen³⁴ i forbindelse med EU's internetforum.

C. Koordinering

- **Større sammenhæng og bedre koordinering** med Rådets andre arbejdsgrupper kan hjælpe HDG med at leve op til sin rolle med hensyn til at overvåge gennemførelsen af strategien og sikre sammenhæng mellem efterspørgsels- og udbudsreducerende aktiviteter og få øje på relevante synergier³⁵.
- Der bør være større opmærksomhed og bruges mere tid på at drøfte **gennemførelsen af handlingsplanen** under møder i HDG³⁶.
- Der bør som anbefalet af EU i globale fora søges **yderligere muligheder for at øge civilsamfundets deltagelse** i udformningen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af narkotikapolitikken på EU-plan og nationalt plan³⁷.

D. Internationalt samarbejde

- Evalueringen viste, at der er plads til at forbedre **EU-delegationernes kapacitet** til at engagere sig i narkotikaspørgsmål og danne netværk med hinanden på regionalt plan³⁸.
- Der bør fokuseres mere på at bekæmpe **ulovlig dyrkning af afgrøder til narkotika** og på at fremme **alternativ udvikling**³⁹.
- EU bør undersøge, hvordan man kan **gå i dialog med tredjelande, når der opstår alvorlige narkotikarelaterede spørgsmål**, for i tilstrækkelig grad at reagere på

³¹ "Study on alternatives to coercive sanctions as response to drug law offences and drug-related crimes", maj 2016, for Europa-Kommissionen.

³² Tiltag 22 er blevet ajourført.

³³ Tiltag 23 er blevet ajourført. Udfordringerne skyldes faktorer som sikker kryptering, webhosting, overgangen fra overfladen til dybe websteder og/eller mørkenettet, fremkomsten af nye former for betaling (såsom bitcoins) og væksten i reklame for narkotikahandel og udvekslinger på de sociale medier. Brugen af internettet til salg af receptpligtig medicin og nye psykoaktive stoffer har fået særlig opmærksomhed.

³⁴ Rapport fra ekspertmødet "Internet og narkotika", juni 2016.

³⁵ Tiltag 24 er blevet ændret i overensstemmelse med anbefalingen i evalueringen, om at de nuværende koordinationsmekanismer mellem HDG og Den Stående Komité for det Operationelle Samarbejde om den Indre Sikkerhed (COSI) skal revideres. Tiltag 24 og 28 (som ændret) imødekommer desuden også behovet for at forbedre koordineringen mellem HDG og Rådets tematiske arbejdsgrupper såsom Gruppen vedrørende De Forenede Nationer og Menneskerettighedsgruppen. Dette vil forbedre synergier og samarbejde inden for internationale forbindelser, navnlig inden for rammerne af evalueringsprocessen i 2019 af FN's politiske erklæring og handlingsplan af 2009 om internationalt samarbejde hen imod en integreret og afbalanceret strategi til bekæmpelse af verdens narkotikaproblem.

³⁶ Tiltag 26 er blevet ajourført.

³⁷ Tiltag 31 er blevet ajourført.

³⁸ Tiltag 34 er blevet ændret for at yde fuld støtte til EU-delegationernes rolle med hensyn til at overvåge udviklingen inden for narkotikapolitikken i lande uden for EU og aflægge rapport til Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten.

³⁹ De tidligere tiltag 34 og 35 er blevet slået sammen til tiltag 35, eftersom de omhandler de samme problemstillinger: ulovlig dyrkning af afgrøder til narkotika og alternativ udvikling har fortsat interesse.

bekymringer i forhold til narkorelaterede udenretslige henrettelser og anvendelse af dødsstraf⁴⁰.

- Der tages også hensyn til den seneste udvikling i **Dublingruppen**⁴¹, som er ved at undersøge muligheder for at modernisere sine arbejdsmetoder⁴².
- De relevante aktører har ikke betragtet det som væsentligt at afholde en årlig dialog om EU's og medlemsstaternes narkotikarelaterede støtte til tredjelande, og dette tiltag udgår derfor i udkastet til handlingsplan⁴³.
- Der er bred enighed om, at et centralt område, hvor strategien og handlingsplanen tilfører merværdi, er ved at gøre det muligt for EU at "**tale med én stemme**" i internationale fora, som demonstreret i optakten til UNGASS 2016. Fokus skal nu være på at gennemføre resultaterne fra UNGASS og forberede revisionsprocessen i 2019 af den politiske erklæring og handlingsplan fra 2009 om internationalt samarbejde hen imod en integreret og afbalanceret strategi til bekæmpelse af verdens narkotikaproblem⁴⁴.

E. Forskning, oplysning, overvågning og evaluering

- Der bør være klare **indikatorer, der kan måle virkningerne** af de EU-finansierede projekter⁴⁵.
- Der tages hensyn til arbejdet med at **fremme videnskabelige evalueringer** af politikker og tiltag på nationalt, EU- og internationalt plan⁴⁶.
- For at afhjælpe manglen på et solidt evidensgrundlag⁴⁷ fokuseres der i et nyt tiltag⁴⁸ på at dokumentere **mulige forbindelser mellem ulovlig narkotikahandel og:**
 - **finansiering af terrorgrupper og -aktiviteter**, herunder enhver overlapning mellem de fastlagte ruter for narkotikaproduktion og -handelsområder samt konfliktramte områder og finansieringskilder af terrorceller i EU
 - **smugling af migranter**, idet der skabes synergier med EU's handlingsplan for at bekæmpe smugling af migranter⁴⁹
 - **menneskehandel**, idet der skabes synergier med EU-strategien for 2012-2016 for bekæmpelse af menneskehandel⁵⁰.
- I lyset af den nuværende debat i nogle medlemsstater og internationalt vil de nuværende **politiske modeller for cannabis** i hele verden og deres indvirkning blive analyseret mere indgående⁵¹.

⁴⁰ Tiltag 38 er blevet ajourført; i lyset af fornyede diplomatiske forbindelser er Iran blevet føjet til listen over lande, som EU vil stræbe efter at få et tættere samarbejde med og indgå i dialoger om narkotika med.

⁴¹ Dublingruppen er en fleksibel og uformel konsultations- og koordineringsmekanisme om globale, regionale og landespecifikke problemer med fremstilling af, handel med og efterspørgsel efter ulovlig narkotika. Den er baseret på konsensus og gensidig bistand. Dens deltagere er EU-medlemsstaterne, Australien, Canada, Japan, Norge, USA, Europa-Kommissionen og UNODC.

⁴² Tiltag 39 er blevet ajourført.

⁴³ Det tidligere tiltag 40 er blevet slettet.

⁴⁴ Tiltag 41 er blevet ajourført.

⁴⁵ Tiltag 45 er blevet ajourført.

⁴⁶ Tiltag 46 er blevet ajourført.

⁴⁷ Se fodnote 8.

⁴⁸ Nyt tiltag 47.

⁴⁹ COM(2015) 285 final.

⁵⁰ COM(2012) 286 final.

⁵¹ Tiltag 48 er blevet ajourført. Cannabis er det mest udbredte stof i EU. I de seneste år er der sket flere ændringer i nogle tredjelande for så vidt angår reformer af lovgivningen om cannabis såsom afkriminalisering, markedsregulering eller legalisering.

- Der tages hensyn til arbejdet med at forbedre samarbejdet mellem toldlaboratorier og kriminaltekniske laboratorier og mellem Kommissionens tjenestegrene om kampen mod **nye psykoaktive stoffer**⁵².

V. Konklusioner

Midtvejsevalueringen af EU's narkotikastrategi for perioden 2013-2020 og den endelige evaluering af EU's narkotikahandlingsplan for perioden 2013-2016 har bekræftet, at den eksisterende strategi fortsat er relevant, men den har samtidig vist, at der blandt mange interessenter er enighed om at ajourføre handlingsplanen for de resterende år af strategiens varighed.

Kommissionen fremsætter derfor forslag om en handlingsplan for perioden 2017-2020, der fastholder og styrker eksisterende tiltag med henblik på at tackle de udfordringer, der fortsat udgør en trussel mod sundheden og sikkerheden. Forslaget indeholder også nye tiltag for at afspejle udviklingen siden 2013 og tackle nye udfordringer, der ikke tidligere har været omfattet.

Den endelige evaluering af strategien og handlingsplanen for perioden 2017-2020 vil, som krævet i selve strategien, blive fremlagt i 2020. I 2019 vil der også blive foretaget en evaluering af EONN, herunder Reitox-systemet⁵³ som fastsat i forordningen om oprettelse af EONN⁵⁴. Da de ovennævnte evalueringer vil tilvejebringe værdifuld information om gennemførelsen af EU's handlingsplan for perioden 2017-2020, vil det ikke være nødvendigt at udarbejde en midtvejsrapport.

Kommissionen vil nu indlede en dialog med Europa-Parlamentet og Rådet om sit forslag til udkast til EU's narkotikahandlingsplan for perioden 2017-2020.

⁵² Tiltag 52 er blevet ajourført.

⁵³ Reitox er det europæiske informationsnet for narkotika og narkotikamisbrug. Det blev oprettet samtidig med EONN og består af "nationale kontaktpunkter" eller "nationale narkotikaovervågningscentre" (udpegede nationale institutioner eller agenturer, der er ansvarlige for dataindsamling og rapportering om narkotika og narkotikamisbrug).

⁵⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1920/2006 af 12. december 2006 vedrørende Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (omarbejdning).

1. BEGRÆNSNING AF NARKOTIKAEFTERSPØRGSLEN

Bidrage til en målelig begrænsning af brugen af ulovlig narkotika, af problematisk brug af narkotika, af narkotikaafhængighed og af sundhedsmæssige og sociale risici og skader, der er relateret til narkotika, samt bidrage til at udsætte narkotikabrugens begyndelse

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
1. At forebygge brugen af narkotika og dernæst at udsætte dens begyndelse	1. Forbedre tilgængeligheden og effektiviteten af evidensbaserede ⁵⁶ forebyggelsesforanstaltninger, der tager hensyn til: <ol style="list-style-type: none"> befolkningmæssige risikofaktorer, såsom alder, køn og kulturelle og sociale faktorer situationsbetingede risikofaktorer, såsom hjemløshed, migration og asylansøgning, brug af narkotika i fritids- og natklubmiljøet, på arbejdspladsen og kørsel under påvirkning af stoffer samt individuelle risikofaktorer, såsom psykisk sundhed, adfærdsproblemer og 	Igangværende	MS	<ul style="list-style-type: none"> Overordnede indikatorer 1, 11, 12 Omfanget på medlemsstatsniveau af evidensbaserede universelle og miljømæssige forebyggelsesforanstaltninger Omfanget på medlemsstatsniveau af evidensbaserede målrettede forebyggelsesforanstaltninger, herunder familie- og lokalsamfundsbaseede foranstaltninger Omfanget på medlemsstatsniveau af evidensbaserede anførte forebyggelsesforanstaltninger 	<p>EONN's beretning</p> <p>Reitox' nationale indberetninger</p> <p>MS' indberetning af resultaterne af foranstaltning</p>

⁵⁵ Udkastet til handlingsplan omfatter nyligt tilføjede dele med fed skrift og overstregning af de dele, som Kommissionen foreslår at fjerne.

⁵⁶ Evidensbaseret bør i denne sammenhæng læses som "baseret på tilgængelig videnskabelig dokumentation og erfaring".

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	psykosocial udvikling og andre faktorer, der er kendt for at påvirke den individuelle sårbarhed over for narkotikabrug, f.eks. genetisk påvirkning og familieforhold				er
	2. Ud over forebyggelsen af narkotikabrug, styrke og i højere grad målrettede forebyggende og alternative foranstaltninger med henblik på at udsætte alderen for førstegangsbrugere af ulovlig narkotika	Igangværende	MS	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnede indikatorer 1, 5, 12 • Omfanget på medlemsstatsniveau af evidensbaserede forebyggende og alternative foranstaltninger, der er målrettet unge i familier og lokalsamfundet og i det formelle/uformelle uddannelsesmiljø 	EONN's beretning MS' beretning om resultaterne af foranstaltninger
	<p>3. Udveksling af bedste praksis for forebyggende foranstaltninger, der er rettet mod børn og unge, herunder:</p> <p>a. programmer og kampagner, der finder sted i formelle og ikkeformelle miljøer</p> <p>b. onlineprogrammer og -kampagner</p>	Igangværende	<p>MS</p> <p>Civilsamfundet</p> <p>EONN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Type udvekslinger af bedste praksis mellem MS • Positive evalueringer af adfærdsmæssige resultater af tiltag, der bygger på bedste praksis (hvis en sådan findes) 	EONN's portal for bedste praksis MS' indberetning

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>c. samarbejde med internetvirksomheder med forebyggende formål</p> <p>d. metoder til at udnytte de sociale medier for bedre at forstå narkotikabrug og forbedre håndteringen af begrænsningen af efterspørgslen</p>				<p>Civilsamfundets indberetning</p>
	<p>4. Skabe bedre kendskab til risici og konsekvenser ved brug af ulovlig narkotika og andre psykoaktive stoffer, herunder gennem samarbejde med internetvirksomheder og eksperter i forebyggelse for bedre at nå ud til børn og unge</p>	<p>Igangværende</p>	<p>MS</p> <p>Komm.</p> <p>EONN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnede indikatorer 5, 12 • Kendskabet generelt og blandt unge til en sund livsstil og til risici og konsekvenser ved brug af ulovlig narkotika og andre psykoaktive stoffer 	<p>EONN's indberetning</p> <p>Eurobarometerundersøgelser</p> <p>ESPAD</p> <p>HBSC</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	5. Muliggøre en mere velfunderet håndtering af udfordringen med misbrug af opiater på recept og i håndkøb og andre psykoaktive lægemidler	2017-2020	MS Council WP (HDG) EMA EONN	<ul style="list-style-type: none"> • Medlemsstaternes indsamling af data om omfanget af og mønsteret for ordinerings af psykoaktive lægemidler inden udgangen af 2014 • Antallet af initiativer med fokus på at fremme en passende brug af opioider på recept eller i håndkøb og andre psykoaktive lægemidler • Indsamling af dokumentation og internationale eksempler på, hvordan man kan reducere risikoen for ulovlig anvendelse og misbrug af psykoaktive lægemidler • Uddannelse af læger og andet sundhedspersonale i brug af lægemidler til nedbringelse af smerter og lidelser 	MS' indberetning EONN Rapport fra Alice RAP-projektet

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
<p>2. Øge effektiviteten af narkotikabehandling og revalidering, herunder tjenesteydelser til personer med ledsagesygdomme, for at mindske brugen af ulovlig narkotika, problematisk brug af narkotika, og forekomsten af narkotikaafhængighed og af narkotikarelaterede sundhedsmæssige og sociale risici og skader og til at støtte restitutionen og den sociale reintegrering af problematiske og afhængige narkotikamisbrug</p>	<p>6. Udvikle og øge mangfoldigheden af, tilgængeligheden af, omfanget af og adgangen til evidensbaserede, omfattende og integrerede behandlingstjenester. Sikre, at disse tjenester retter sig mod blandingsbrug (kombineret brug af ulovlige og/eller lovlige stoffer, bl.a. alkohol og tobak) og den aldrende gruppe af narkotikamisbrugeres nye behov samt kønsspecifikke problemstillinger. Udvikle programmer til tidlig indgriben/behandling og terapi for børn og unge narkotikamisbrugere</p>	<p>Igangværende</p>	<p>MS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnede indikatorer 1, 6, 11 • Mangfoldigheden af evidensbaserede, omfattende og integrerede behandlingstjenester på medlemsstatsniveau, herunder dem, der retter sig mod blandingsbrug, og den aldrende gruppe af narkotikamisbrugeres behov • Medlemsstaternes data om gennemførelse af behandling og resultater 	<p>EONN's beretning</p> <p>Reitox</p> <p>Nationale rapporter</p> <p>EONN's portal for bedste praksis</p> <p>Endelig evaluering af EU's narkotikastrategi og -handlingssplan</p> <p>MS'</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
ere og sårbare befolkningsgrupper, herunder ved at skabe synergier med EU's solidaritet korps.					indberetning
	<p>7. Øge udbuddet af revaliderings-/restitutionstjenester, navnlig tjenester, der:</p> <p>a. lægger vægt på at yde en sammenhængende pleje for enkeltpersoner ved hjælp af sagsforvaltning og samarbejde mellem instanser</p> <p>b. lægger vægt på at støtte den sociale reintegrering (herunder beskæftigelsesegnethed og bolig) af problematiske og afhængige narkotikamisbrugere herunder indsatte og ældre narkotikamisbrugere, hvor det er relevant</p> <p>c. styrker diagnoseprocessen og behandlingen af psykiske og</p>	Igangværende	MS	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 11 <p>Medlemsstaternes data om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omfanget af stigningen i revaliderings-/restitutionstjenester, der gør brug af sagsforvaltning og samarbejde mellem instanser • Omfanget af stigningen i antallet af kønsspecifikke rehabiliterings-/restitutionsprogrammer • Omfanget af stigningen i antallet af omfattende behandlingsprogrammer i lokalsamfundet, der specifikt er målrettet mod narkotikabrugere med ledsagesygdomme, og som indebærer partnerskaber mellem både mentale sundhedstjenester og revaliderings-/restitutionstjenester og fængsler • Omfanget og varigheden af 	<p>EONN's beretning</p> <p>MS indberetning om resultater af-tjenester</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>fysiske ledsagesygdomme som følge af narkotikabrug, f.eks. med hurtige test for hepatitis B og C og hiv såvel som andre seksuelt overførte infektioner og tuberkulose i overensstemmelse med minimumskvalitetsstandarderne om begrænsning af narkotikaefterspørgslen, der blev vedtaget af Rådet i 2015</p> <p>d. tage hensyn til kønsspecifikke behov</p> <p>e. nå ud til sårbare samfund, herunder børn og teenagere, etniske minoriteter, migranter og asylansøgere, LGBTI-personer, prostituerede, indsatte, hiv/aids-smittede og hjemløse</p>			<p>afholdenhed fra forbruget af ulovlige og/eller lovlige stoffer hos personer, der forlader narkotikabehandling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilgængeligheden af behandlingsmuligheder med hensyn til at opfylde behov hos personer, der oplever tilbagefald til narkotikabrug og af aldrende narkotikamisbrugere 	
	<p>8. a) Udvide adgangen til skadebegrænsningstjenester, såsom programmer, som vedrører bytning af nåle og sprøjter, substitutionsbehandling af</p>	<p>Igangværende</p>	<p>MS</p> <p>EONN</p> <p>Komm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnede indikatorer 2, 3, 4, 11 • Omfanget af øget tilgængelighed af og adgang til evidensbaserede foranstaltninger til risiko- og skadesbegrænsning i medlemsstaterne • Type udvekslinger af bedste praksis 	<p>EONN's beretning</p> <p>Reitox'</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>opiatmisbrugere og tag-naloxon-med-hjem-programmer, Sikre, at behandling og opsøgende arbejde inkluderer øget adgang til muligheder for risiko- og skadesbegrænsning med henblik på at mindske de negative konsekvenser ved narkotikabrug og i væsentlig grad nedsætte antallet af direkte og indirekte narkotikarelaterede dødsfald og blodbårne infektionssygdomme, som er knyttet til brug af narkotika, men ikke begrænset til hiv og viral hepatitis samt seksuelt overførbare sygdomme og tuberkulose</p> <p>b) Identificere og overvinde hindringer i adgangen til behandling af hepatitis C blandt stiknarkomaner, herunder indsatte og andre sårbare grupper</p> <p>c) Udveksle bedste praksis om foranstaltninger til risiko- og skadesbegrænsning som f.eks. programmer til bytning af nåle</p>		<p>Civilsamfundsforum om narkotika</p> <p>Civilsamfundsforummet om hiv/aids, viral hepatitis og tuberkulose</p>	<p>for foranstaltninger til risiko- og skadesbegrænsning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal medlemsstater, der opfylder WHO's anbefalinger om minimum 200 sterile nåle og sprøjter fordelt pr. stiknarkoman pr. år • Dækning af programmer til opioid substitutionsbehandling blandt mennesker med opioidafhængighed • Omfanget af øget tilgængelighed af tag-naloxon-med-hjem-programmer og programmer, der begrænser skader forbundet med nattelivet • Antal programmer, der letter stiknarkomaners adgang til behandling for hepatitis C-virus (HCV), og omfattede personer • Antal skadebegrænsende programmer rettet mod sårbare samfund, som f.eks. etniske minoriteter, migranter og asylansøgere, LGBTI-personer, prostituerede og indsatte • Graden af gennemførelse af ECDC- og EONN-vejledning om forebyggelse af og kontrol med smitsomme sygdomme blandt stiknarkomaner • Graden af gennemførelse af EU's 	<p>nationale indberetninger</p> <p>MS' indberetninger om tjenester</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>og sprøjter, substitutionsbehandling af opiatmisbrugere, sprøjterum, tag-naloxon-med-hjemprogrammer, peerbaserede interventioner, opsøgende behandlingsprogrammer, behandling af hepatitis C, pilleprøver, selvtestning af hiv/aids osv.</p>			<p>minimumskvalitetsstandarder inden for begrænsning af narkotikaefterspørgslen III <i>(Behandlingstjenesterne skal tilbyde frivillige prøver for blodbårne infektionssygdomme, rådgivning om risikabel adfærd og hjælp til at håndtere sygdom)</i></p>	
	<p>9. Udbygge udviklingen, tilgængeligheden og omfanget af sundhedsforanstaltninger for narkotikabrugere i fængsel og efter løsladelse med henblik på at opnå en kvalitet i plejen, der svarer til den, der leveres i lokalsamfundet</p>	<p>Igangværende</p>	<p>MS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 10 • Tilgængeligheden af tjenester for narkotikabrugere i fængsler (herunder opioid substitutionsbehandling og programmer til bytning af nåle og sprøjter) og i hvilket omfang fængslers sundhedsplejepolitik og praksis indeholder plejemodeller, der omfatter bedste praksis for vurdering af behov og kontinuitet i plejen for indsatte under fængselsophold • Omfanget af faldet i narkotikarelaterede fysiske og psykiske sundhedsproblemer blandt indsatte • Omfanget af tjenester i fængsler og i lokalsamfundet, der sikrer kontinuitet i plejen for indsatte efter løsladelse 	<p>EONN's beretning</p> <p>Reitox' nationale indberetninger</p> <p>MS' indberetninger om tjenester</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
				med særlig fokus på at forhindre narkotikaoverdoser	

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
3. Indføje koordinerede tilgange, tilgange baseret på bedste praksis og kvalitetstilgange i begrænsningen af narkotikaefterspørgsel	10. Gennemførelse af de europæiske minimumskvalitetsstandarder, som Rådet vedtog i 2015 , ⁵⁷ der medvirker til at bygge bro mellem videnskab og praksis, for: <ul style="list-style-type: none"> a. forebyggelsesforanstaltninger af miljømæssig, almen, selektiv og individuel karakter b. foranstaltninger til tidlig påvisning og indgriben c. foranstaltninger til risiko- og skadesbegrænsning samt d. foranstaltninger til behandling, revalidering, social integration og restitution og overvågning af deres gennemførelse.	2017-2020	Rådet Council WP (HDG) MS Komm. EONN	<ul style="list-style-type: none"> • Konsensus blandt medlemsstaterne om minimumskvalitetsstandarder, der bygger på tidligere forberedende EU-undersøgelser • Evidensgennemgang af programmer til begrænsning af narkotikaefterspørgslen i overensstemmelse med standarderne • Antal specialuddannelsesprogrammer, der er tilgængelige for sundhedspersoner inden for begrænsning af narkotikaefterspørgslen, og/eller anslået antal sundhedspersoner, som har deltaget i specialuddannelsesprogrammer • Inddragelse af civilsamfundet i gennemførelsen af standarderne, herunder i planlægningen og opstarten • Antal og virkning af projekter og programmer, der er støttet på EU-plan, og som fremmer udveksling af bedste praksis for gennemførelsen af disse standarder 	EONN's portal for bedste praksis Komm.'s toårige statusrapport MS' indberetning Endelig evaluering af EU's narkotikastrategi og -handlingssplan

⁵⁷ Rådets konklusioner om gennemførelse af EU's narkotikahandlingsplan 2013-2016 vedrørende minimumskvalitetsstandarder inden for begrænsning af narkotikaefterspørgslen i Den Europæiske Union, 11985/15.

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
				<ul style="list-style-type: none"> Engagement i interministerielle samarbejde med henblik på at støtte gennemførelsen af disse standarder. 	

2. BEGRÆNSNING AF NARKOTIKAUDBUDET

Bidrage til en målelig begrænsning af tilgængeligheden og udbuddet af ulovlig narkotika i EU

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
4. Gøre koordineringen af og samarbejdet om retshåndhævelse mere effektiv i EU for at bekæmpe ulovlig narkotikavirksomhed, om nødvendigt i overensstemmelse med relevante tiltag, der fastsættes i medfør af EU's politikcyklus	11. Udnytte de anvendte retshåndhævelsesinstrumenter, kanaler og kommunikationsværktøjer, herunder udveksling af efterretninger og oplysninger, bedst muligt for at sammenligne og analysere narkotikarelaterede oplysninger	Igangværende	MS Europol Eurojust Council WP (COSI)	<ul style="list-style-type: none"> Overordnet indikator 7 Omfanget af virkningsfulde efterretningsstyrede og målrettede aktiviteter, fælles operationer, fælles efterforskningshold og grænseoverskridende samarbejdsinitiativer, der fokuserer på kriminelle organisationer, som er involveret i ulovlig narkotikavirksomhed Øget anvendelse af Europols narkotikarelaterede systemer til informationsdeling, analysesystemer og 	<p>EONN's indberetning</p> <p>EU-agenturer</p> <p>Europols indberetning</p> <p>Eurojust's indberetning</p> <p>EMPACT's lederrapporter</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
				ekspertsystemer <ul style="list-style-type: none"> • Resultater fra EMPACT-projekter samt bilaterale og multilaterale initiativer • Antallet af narkorelaterede sager, der henvises til Eurojust og Europol, herunder kvalitative, kontekstuelle oplysninger om sager 	
	12. Identificere og prioritere de mest presserende trusler, der er forbundet med narkotikarelateret organiseret kriminalitet	2017	Rådet Council WP (COSI) Europol MS Komm.	<ul style="list-style-type: none"> • EU's politikcyklus og prioriteter vedrørende kriminalitet for perioden 2017-2021 er på plads 	Rådets konklusioner om EU's politikcyklus EU SOCTA Flerårige strategiske planer EMPACT's evaluering EMPACT's lederrapporter

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
					Europols bestyrelsesberetning
	<p>13. Styrke CEPOL's uddannelse af retshåndhævelsespersonale i forbindelse med ulovlig narkotikaproduktion, -handel og økonomisk kriminalitet, navnlig uddannelsesmetoder og -teknikker til at</p> <ol style="list-style-type: none"> bekæmpe anvendelsen af nye kommunikationsteknologier inden for ulovlig narkotikaproduktion og -handel øge konfiskation af udbytte bekæmpelse af hvidvaskning af penge afsløre og demontere ulovlige hemmelige 	2017-2020	<p>MS</p> <p>CEPOL</p> <p>Europol</p> <p>Council WP (COSI)</p> <p>Komm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vurdering af uddannelsesbehov foretaget regelmæssigt Tilgængeligheden af og deltagelsen i relevante uddannelseskurser Antallet af retshåndhævelsespersonale, der er blevet uddannet og indsat som følge heraf 	<p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>CEPOL's årsrapport</p> <p>CEPOL's uddannelsesprogrammer</p> <p>EMPACT's evaluering</p> <p>EMPACT's lederrapporter</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	laboratorier og arealer til dyrkning af cannabis.				
	14. Forbedre narkotikabekæmpelsen ved at styrke og overvåge effektiviteten af regionale platforme til udveksling af oplysninger og sikkerhed med henblik på at forstyrre og forhindre nye trusler fra skiftende narkotikahandelsruter	Igangværende	Komm. MS Europol Council WP (COSI) Regionale platforme til udveksling af oplysninger	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 7 • Antallet af efterretningsstyrede aktiviteter, der fører til forstyrrelse og forhindring af narkotikahandelsruter • Omfanget af informationsudveksling via effektive tiltag i forbindelsesofficernetværk 	EONN's beretning Platforme til udveksling af oplysninger og sikkerhed samt evalueringsrapporter EU SOCTA EMPACT's evaluering EMPACT's lederrapporter Europols bestyrelsesberetning

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
			Regionale platforme til udveksling af sikkerhed		MAOC(N) ⁵⁸
	15. Styrke tiltag for at forebygge afledningen af narkotikaprækursorer og forstadier til prækursorer til ulovlig fremstilling af narkotika	Igangværende	MS Europol Komm. Council WP (CUG COSI)	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet af sager og mængden af forsendelser af prækursorer bestemt til ulovlig anvendelse, der er stoppet eller beslaglagt • Resultater fra EMPACT-projekter • Anvendelse af et onlinesystem til forudgående eksportanmeldelse (PEN) og øget brug af systemet Precursors Incident Communication System (PICS) • Antallet af fælles opfølgingsmøder og andre aktiviteter med henblik på at forebygge afledningen af 	<p>Rapporter fra EU's og medlemsstaternes retshåndhævelsesinstanser</p> <p>EMPACT's evaluering</p> <p>EMPACT</p> <p>Lederrapporter</p> <p>Europols bestyrelsesberetning</p>

⁵⁸

Maritime Analysis and Operations Centre – Narcotics (MAOC (N), der er baseret i Lissabon, er et initiativ igangsat af de 7 EU-medlemsstater Frankrig, Irland, Italien, Spanien, Nederlandene, Portugal og Det Forenede Kongerige og er medfinansieret af Den Europæiske Unions Fond for Intern Sikkerhed. Centret er et forum for multilateralt samarbejde om at bekæmpe ulovlig narkotikahandel ad luft- og søvejen.

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
				prækursorer og forstadier til prækursorer	
	16. Bekæmpe grænseoverskridende narkotikahandel, herunder for container- og pakkeforsendelser , og forbedre grænsesikkerheden navnlig ved EU's søhavne, lufthavne og landgrænseovergangssteder gennem en intensiveret indsats i de relevante retshåndhævelsesinstanser, herunder udveksling af oplysninger og efterretninger	Igangværende	MS Europol Council WP (CCWP COSI)	<ul style="list-style-type: none"> • Øget antal tværfaglige fælles operationer mellem flere instanser og grænseoverskridende samarbejdsinitiativer • Antallet af faktiske aftalememoranda, der er indgået mellem retshåndhævelsesinstanser og relevante organer, såsom flyselskaber, ekspres luftfragtselskaber, rederier, havnemyndigheder og kemikalievirksomheder • Resultater fra EMPACT-projekter • Forbedret udveksling af efterretninger og oplysninger om grænseoverskridende narkotikahandel bl.a. med brug af tilgængelige grænseovervågningssystemer 	<p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>EMPACT's evaluerings- og lederrapporter</p> <p>Europols bestyrelsesberetning</p> <p>Rapporter fra Europol</p> <p>MS' indberetning</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	17. Gennemføre de nøgleindikatorer for begrænsning af narkotikaudbuddet, som Rådet vedtog i 2013⁵⁹	2017-2020	Komm. MS Rådet Council WP (HDG) EONN Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Udviklet og vedtaget køreplan for gennemførelsen af nøgleindikatorer for narkotikaudbuddet enighed blandt medlemsstaterne om nøgleindikatorer for narkotikaudbuddet • narkotikabeslaglæggelsers antal og mængde • narkotikas renhed og indhold • narkotikapriser • demonterede narkotikaproduktionsfaciliteter • overtrædelser af narkotikalovgivningen • narkotikatilgængelighed i befolkningsundersøgelser • overslag over markedets størrelse 	<p>Oversigt over medlemsstaternes eksisterende indsamling af data om udbud</p> <p>EONN's indberetning</p> <p>Rapporter fra Europol</p> <p>Komm.'s toårige statusrapport</p>

⁵⁹ Rådets konklusioner om forbedring af overvågningen af narkotikaudbuddet i Den Europæiske Union, den 15. november 2013.

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
5. Gøre det retlige samarbejde og lovgivningen mere effektiv i EU	18. Styrke EU's retlige samarbejde rettet mod grænseoverskridende narkotikahandel, hvidvaskning af penge og konfiskation af udbytte fra narkotikarelateret organiseret kriminalitet	2017-2020	Rådet Komm. MS Eurojust	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtagelse og Rettidig gennemførelse af vedtagne EU-foranstaltninger og lovgivning vedrørende a) konfiskation og inddrivelse af udbytte fra strafbare forhold⁶⁰, b) hvidvaskning af penge⁶¹, c) tilnærmelse af strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor i hele EU⁶² • Øget antal finansielle efterforskninger og 	Eurojust's indberetning MS' indberetning Komm.'s toårige statusrapport

⁶⁰ [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/42/EU om indefrysning og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold i Den Europæiske Union; Rådets afgørelse 2007/845/RIA om samarbejde mellem medlemsstaternes kontorer for inddrivelse af aktiver om opsporing og identificering af udbyttet fra strafbart forhold eller andre formuegoder forbundet med kriminalitet; Rådets rammeafgørelse 2006/783/RIA om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation; Rådets rammeafgørelse 2003/577/RIA om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale, Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation \(COM\(2016\) 819\); Rådets rammeafgørelse 2005/212/RIA om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold; Rådets rammeafgørelse 2003/577/RIA om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale.](#)

⁶¹ [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv \(EU\) 2015/849 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF; Rådets rammeafgørelse 2001/500/RIA om hvidvaskning af penge, identifikation, opsporing, indefrysning eller beslaglæggelse og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold; Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig bekæmpelse af hvidvaskning af penge \(COM \(2016\) 826\); Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2015/847 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og om ophævelse af forordning \(EF\) nr. 1781/2006; Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EF\) nr. 1889/2005 om kontrol med likvide midler, der indføres til eller forlader Fællesskabet; Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kontrol med likvide midler, der føres ind i eller ud af Unionen, og om ophævelse af forordning \(EF\) nr. 1889/2005.](#)

⁶² [Rådets rammeafgørelse 2004/757/RIA af 25. oktober 2004 om fastsættelse af mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene for så vidt angår definitionen af narkotika.](#)

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
				konfiskationer i forbindelse med udbytte fra narkotikarelateret organiseret kriminalitet gennem EU's retlige samarbejde <ul style="list-style-type: none"> • Rettidig og effektiv reaktion på anmodninger om gensidig retshjælp og europæiske arrestordre i forbindelse med ulovlig narkotikahandel 	
	19. Vedtage og gennemføre nye lovgivningsforanstaltninger på EU-plan for at tackle fremkomsten, anvendelsen og den hurtige udbredelse af nye psykoaktive stoffer	2017-2020	Komm. Rådet Council WP (HDG) MS EONN Europol	<ul style="list-style-type: none"> • EU-lovgivning på plads • Gennemførelse af EU-lovgivning i medlemsstaterne • Udvikling af EU-retningslinjer for udvekslingen af oplysninger og risikovurderingsprocedurer • Overvåge virkningerne af nye lovgivningsmæssige foranstaltninger med særligt fokus på virkninger af fornyelsen på det ulovlige narkotikamarked 	Komm.'s toårige statusrapport MS' indberetning

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	20. Effektiv gennemførelse af EU-lovgivningen om narkotikaprækursorer for at forhindre afledningen heraf uden at forstyrre den lovlige handel	Igangværende	Rådet Komm. MS	<ul style="list-style-type: none"> Gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordninger om narkotikaprækursorer om ændring af både Rådets forordning (EF) nr. 111/2005 og forordning (EF) nr. 273/2004 	Komm.'s toårige statusrapport EU's årsrapport om narkotikaprækursorer
	21. Bekæmpe brugen af visse farmakologisk virksomme stoffer (som defineret i EU's direktiv 2011/62) som fyldstoffer i ulovlig narkotika	Igangværende	MS Komm. EMA EONN Europol	<ul style="list-style-type: none"> Antallet af beslaglæggelser af aktive stoffer brugt som fyldstoffer i ulovlig narkotika Rettidig gennemførelse af nye lovkrav på EU-plan med henblik på at sikre forsyningskæden for aktive stoffer i henhold til direktiv 2011/62/EU (direktivet om forfalskede lægemidler) 	Rapporter fra CCWP og CUG MS' indberetning
	22. Medlemsstaterne skal, hvor det er relevant og i overensstemmelse med deres lovgivning, indføre og anvende alternativer til tvangsforanstaltninger (såsom uddannelse,	2017-2020	MS Rådet (HDG)	<ul style="list-style-type: none"> Øget tilgængelighed og gennemførelse af alternativer til tvangsforanstaltninger fængsling for stofbrugende lovovertrædere inden for uddannelse, behandling, 	Reitox' nationale indberetninger MS' indberetning

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>behandling, revalidering, efterbehandling og social integration) for stofbrugende lovovertrædere,</p> <p>herunder:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Uddannelse b. (Strafudsættelse med) behandling c. Udsættelse af efterforskning eller retsforfølgning d. Rehabilitering e. Efterbehandling og social integration <p>og udvikle de grundlæggende rettigheder som en afgørende faktor for at opnå en bedre balance mellem en repressiv tilgang og fremme af rehabilitering.</p>			<p>revalidering, efterbehandling og social integration</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øget overvågning, gennemførelse og evaluering af alternativer til tvangsforanstaltninger • Type og antal alternativer til tvangsforanstaltninger, der findes i og er gennemført af medlemsstaterne • Oplysninger om personer med alternative domme, som begår samme forbrydelse igen inden for fem år 	

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
6. Reagere effektivt på nuværende og kommende tendenser inden for ulovlig narkotikavirksohmhed	<p>23. Identificere strategiske løsninger for at håndtere de nye kommunikationsteknologiers rolle og dertil knyttede websteder i forbindelse med fremstilling, markedsføring, erhvervelse og distribution af ulovlig narkotika, herunder kontrollerede nye psykoaktive stoffer på nationalt niveau og EU-niveau, herunder gennem:</p> <p>a. Samarbejde med industrien</p> <p>b. EU-støtte og national støtte til relevant forskning og udvikling af værktøjer til at støtte arbejdet med lovhåndhævelse</p> <p>c. Etablering af en ordliste</p> <p>d. Etablering af en opgørelse over eksisterende overvågningsværkt</p>	2017-2020	<p>Rådet</p> <p>Komm.</p> <p>Council WP (HDG, COSI)</p> <p>MS</p> <p>Europol</p> <p>CEPOL</p> <p>EONN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opnåede resultater gennem retshåndhævelse Tiltag rettet mod narkorelateret kriminalitet via internettet • Øget antal fælles operationer og grænseoverskridende samarbejdsinitiativer • Antal og virkning af de finansierede forskningsprojekter og redskaber, der er udviklet til at støtte retshåndhævelsen • Antal aftaler/drøftelser med relevante partnere i sektoren • Etablering af en ordliste • Etablering af en fortegnelse over overvågningsværktøjer • Antal uddannelseskurser for relevante interessenter • Antal møder med internationale partnere, hvor tiltaget blev drøftet 	<p>Status Midtvejsrapport om EU's politikcyklusprioriteter</p> <p>EMPACT Evaluering og Lederrapporter</p> <p>Europol's bestyrelsesberetning</p> <p>CEPOL's statistik-/årsrapport</p> <p>MS' indberetning</p> <p>Rapporter fra EU-agenturer</p> <p>Komm.</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>øjer til internettet og mørkenettet</p> <p>e. Sørge for specialiseret uddannelse til de retshåndhævende myndigheder, toldmyndigheder og grænsevagter, anklagere og dommere</p> <p>f. Fortsat og proaktiv overvågning af onlinemarkeder gennem retshåndhævelse</p> <p>g. Udveksling af bedste praksis med internationale partnere</p> <p>h. Strømlining af procedurerne for gensidig retshjælp (og, hvis det er relevant, gensidig anerkendelse), i overensstemmelse med Rådets konklusioner om styrkelse af strafferet i cyberspace af 9.</p>				

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	juni 2016 ⁶³				

⁶³ Rådets konklusioner om styrkelse af strafferet i cyberspace af 9. juni 2016.

3. KOORDINERING

Medlemsstaterne og EU skal sikre en effektiv koordinering af narkotikapolitikken

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
7. Sikre en effektiv EU-koordinering på narkotikaområdet	<p>24. Øge udvekslingen af oplysninger mellem HDG og andre relevante arbejdsgrupper i Rådet og navnlig COSI for at styrke koordinationen for så vidt angår søjlen for begrænsning af narkotikaudbuddet</p> <p>Øge udvekslingen af oplysninger mellem HDG og andre relevante geografiske og tematiske arbejdsgrupper i Rådet, herunder COAFR, COASI, COEST, COLAT og COWEB, CONUN og Rådets Menneskerettighedsgruppe (COHOM)</p>	Igangværende	<p>Formandskabet</p> <p>Rådet</p> <p>EU-Udenrigstjenesten</p> <p>Council WP (HDG)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omfanget af hensyn til EU's narkotikastrategi og -handlingsplan i andre rådsgruppers programmer, herunder COSI, COAFR, COASI, COEST, COLAT, COWEB, CONUN og COHOM. • Regelmæssig information om HDG's dagsorden (én gang pr. formandskabsperiode) om aktiviteter i forbindelse med narkotikarelaterede prioriteter i EU's politikcyklus (baseret på rapport fra EMPACT), eventuelt under formanden for COSI-støttegruppens tilstedeværelse. 	<p>Indberetning fra Rådets arbejdsgrupper (HDG)</p> <p>Rapport fra formandskabet</p>
	<p>25. Hvert formandskab kan indkalde til møde mellem de nationale koordinatører på narkotikaområdet og mellem andre grupper, hvor det er relevant, for at drøfte nye tendenser, effektive tiltag og andre politiske udviklinger med merværdi for EU's narkotikastrategi og for</p>	Hvert andet år	<p>Formandskabet</p> <p>MS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • I hvilket omfang dagsordenen for møderne mellem de nationale koordinatører på narkotikaområdet afspejler udviklingen, tendenser og ny indsigt i den politiske indsats og forbedrer kommunikationen og udvekslingen af oplysninger 	<p>Rapport fra formandskabet</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	medlemsstaterne				
	26. HDG skal lette a) overvågningen af handlingsplanens gennemførelse ved hjælp af temadebatter og b) en årlig dialog om status for narkotikaproblematikken i Europa	a) Hvert andet år Igangværende b) Årligt	Formandskabet Council WP (HDG) MS Komm. EONN Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Omfanget af handlingsplanens gennemførelse • En række af tiltagene fra handlingsplanen håndteres i tematiske debatter i HDG • Dialogens aktuelle karakter i HDG med hensyn til de seneste narkotikarelaterede tendenser og data 	Rapport fra formandskabet
	27. Sikre konsekvens og kontinuitet i medlemsstaterne og EU's tiltag på tværs af formandskaberne for at styrke en integreret, afbalanceret og evidensbaseret tilgang til narkotika i EU	Hvert andet år Igangværende	Formandskabet Formandskabet MS Komm. Council WP (HDG) EONN Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Omfanget af tiltagenes konsekvens og kontinuitet på tværs af formandskaberne • Status for gennemførelsen af prioriteterne i EU's narkotikastrategi på tværs af formandskaberne 	Rapport fra formandskabet

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	28. Sikre koordination af EU's narkotikapolitikker og -indsats for at støtte internationalt samarbejde mellem EU, tredjelande og internationale organisationer	Igangværende	EU-Udenrigstjenesten Komm. Council WP (HDG) MS	<ul style="list-style-type: none"> • Omfanget af overensstemmelse og sammenhæng mellem målsætninger, forventede resultater og foranstaltninger i EU's narkotikatiltag • Optagelse af narkotikarelaterede prioriteter i relevante EU-organers strategier • Tættere samarbejde mellem HDG og de geografiske/regionale og tematiske arbejdsgrupper, herunder COAFR, COASI, COEST, COLAT, COWEB, CONUN og COHOM 	EU-Udenrigstjens årlige rapport til HDG Komm.'s toårige statusrapport
	29. Opnå et koordineret og passende ressourceniveau på EU- og medlemsstatsniveau for at opfylde prioriteterne i EU's narkotikastrategi	Årlig	MS Komm. EU-Udenrigstjenesten Rådet Council WP (HDG)	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 14 • Finansieringens omfang på EU-niveau og eventuelt på medlemsstatsniveau • Omfanget af koordination af narkotikarelaterede finansielle programmer i alle Rådets arbejdsgrupper og Komm. 	EONN's indberetning Komm.'s indberetning Komm.'s toårige statusrapport

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
8. Sikre effektiv koordinering af narkotikarelateret politik på nationalt niveau	30. Koordinere narkotikapolitiske foranstaltninger mellem regeringsmyndigheder/ministerier og relevante agenturer på medlemsstatsniveau og sikre passende tværfaglig repræsentation i eller input til HDG-delegationer	Igangværende	MS	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 14 • Effektiviteten af en horisontal koordineringsmekanisme for medlemsstaternes narkotikapolitik • Antallet af tværgående tiltag til begrænsning af efterspørgslen efter og udbuddet af narkotika i medlemsstaterne 	<p>EONN's indberetning</p> <p>Reitox' nationale indberetninger</p> <p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>MS' indberetning</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
9. Sikre, at civilsamfundet deltager i narkotikapolitikken	31. Fremme og støtte styrke dialogen med og inddragelsen af civilsamfundet og det videnskabelige miljø i formuleringen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen udviklingen af narkotikapolitikker på medlemsstats- og EU-niveau	Igangværende	MS Komm. Council WP (HDG) Formandskabet Civilsamfundsforum om narkotika	<ul style="list-style-type: none"> • Rettidige dialoger mellem EU's civilsamfundsforum vedrørende narkotika og HDG i hver formandskabsperiode • EU's civilsamfundsforum deltagelse i revisionen af gennemførelsen af EU's narkotikahandlingsplan • Omfanget af civilsamfundets inddragelse i medlemsstats og EU's formulering, udvikling og gennemførelse, overvågning og evaluering af narkotikapolitikken med særligt henblik på inddragelse af stofmisbrugere, narkotikarelaterede tjenesters klienter og unge • Rettidig dialog mellem det videnskabelige miljø (natur- og samfundsvidenskab, herunder neurovidenskab og adfærdsforskning) og HDG • Udvikling af en database, der letter kommunikationen i EU's civilsamfund om spørgsmål vedrørende EU's og medlemsstaternes narkotikapolitikker 	Komm. tårrige statusrapport Feedback fra EU's civilsamfundsforum om narkotika og fra civilsamfundsrepræsentanter på medlemsstats- og EU-plan MS' indberetning Feedback fra det videnskabelig

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
					e miljø via EONN's videnskabelige udvalg

4. INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Styrke dialogen og samarbejdet mellem EU og tredjelande og internationale organisationer om narkotikaspørgsmål på en samlet og afbalanceret måde

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurdering smekanismer
10. Integrere EU's narkotikastrategi i EU's overordnede udenrigspolitiske ramme som led i en samlet tilgang, som gør fuldt brug af de forskellige politikker og diplomatiske, politiske og finansielle instrumenter, der er til EU's rådighed, på en sammenhængende og koordineret måde	32. Sikre politisk sammenhæng mellem de interne og eksterne aspekter af EU's narkotikapolitikker og fuldt ud integrere narkotikaspørgsmål i de politiske dialoger og rammeaftaler mellem EU og dets partnere og i EU's fremme af globale spørgsmål eller udfordringer	Igangværende	Komm. EU-Udenrigstjenesten Formandskabet Council WP (HDG) MS	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 13 • Narkotikapolitiske prioriteter, som i stigende grad afspejles i EU's eksterne politikker og tiltag • Optagelse af narkotikarelaterede prioriteter i EU-strategier med tredjelande og regioner • Antallet af aftaler, strategipapirer, handlingsplaner, som er indført 	EU-Udenrigstjenestens indberetning Midtvejsrevision af EU's narkotikastrategi Komm.'s toårige statusrapport
	33. Sikre, at de politiske prioriteter og balancen mellem begrænsning af efterspørgslen og udbuddet afspejles korrekt i de politiske valgmuligheder og i programmering, gennemførelse og overvågning af ekstern bistand, navnlig i oprindelses- og transitlande, gennem projekter, som omfatter: a. udvikling af integrerede, afbalancerede og evidensbaserede	Igangværende	Komm. MS EU-Udenrigstjenesten	<ul style="list-style-type: none"> • I hvilket omfang EU's narkotikapolitiske prioriteter, navnlig balancen mellem begrænsning af efterspørgslen og udbuddet afspejles i finansierede prioriteter og projekter • I hvilket omfang der er gennemført koordinerede tiltag i handlingsplaner 	Komm.'s toårige statusrapport EU-Udenrigstjenesten

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	narkotikapolitikker b. begrænsning af udbuddet c. forhindring af afledningen af narkotikaprækursorer og forstadier til prækursorer d. Begrænsning af narkotikaefterspørgslen samt e. alternative udviklingsforanstaltninger			mellem EU og tredjelande og regioner <ul style="list-style-type: none"> • Antallet af nationale strategier og handlingsplaner i tredjelande, som inkorporerer integrerede narkotikapolitikker 	estens indberetning om programmering Komm.'s og MS' indberetning er til overvågning og evaluering af programmer
	34. Forbedre kapaciteten og styrke EU-delegationernes rolle, så de proaktivt kan engagere sig i narkotikapolitiske spørgsmål og effektivt kan aflægge rapport om den lokale situation vedrørende narkotika	2017-2020	EU-Udenrigstjenesten Komm. MS	<ul style="list-style-type: none"> • Relevant ekspertise, uddannelse og politisk vejledning til EU-delegationer • Styrket regional netværksopbygning blandt EU-delegationer om narkotikaspørgsmål • Koordination med medlemsstater styrket 	EU-Udenrigstjenesten Komm.'s indberetning EU-delegationer
	Sikre et passende omfang af EU- og medlemsstatsfinansiering og ekspertise for yderligere at styrke og støtte tredjelandes bestræbelser på at sætte fokus på og forebygge ulovlig dyrkning af narkotika gennem foranstaltninger til landbrugsudvikling for at tackle	Igangværende	MS EU-Udenrigstjenesten Komm.	<ul style="list-style-type: none"> • Antal nationale politikker, strategier og handlingsplaner i tredjelande, som inkorporerer integrerede tilgange til problematikken med ulovlig 	EU's og medlemsstats projekter og programmer til overvågning og

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	udfordringerne med hensyn til den offentlige sundhed, sikkerhed og tryghed			<p>narkotikadyrkning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbedringer i indikatorerne for den menneskelige udvikling i områder, hvor narkotika dyrkes • Antallet af projekter og programmer til landbrugsudvikling finansieret af EU og medlemsstater i regioner, hvor ulovlige afgrøder dyrkes, eller i regioner, hvor der er risiko for dyrkning af ulovlige afgrøder • Indberettet lokalt fald i dyrkningen af ulovlige narkotikaafgrøder på lang sigt 	<p>evalueringssystemer og indberetninger</p> <p>UNDP's rapport om den menneskelige udvikling</p> <p>Rapporter om tredjelande</p>
	35. Fremme og gennemføre EU's tilgang til alternativ udvikling (i overensstemmelse med EU's narkotikastrategi for perioden 2013-2020, EU's tilgang til alternativ udvikling og FN's vejledende principper om alternativ udvikling 2013) i samarbejde med tredjelande under hensyn til menneskerettigheder, menneskers sikkerhed og specifikke rammevilkår, herunder:	Igangværende	MS Komm. EU-Udenrigstjenesten	<ul style="list-style-type: none"> • Antal nationale politikker, strategier og handlingsplaner i tredjelande, som inkorporerer: <ul style="list-style-type: none"> ○ integrerede tilgange til problemet med ulovlig narkotikadyrkning og ○ effektivt tilrettelagte initiativer med 	Tredjelandes gennemførelsesrapporter om nationale narkotikastrategier

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>a. inkorporere alternativ udvikling i medlemsstaternes bredere dagsorden, som tilskynder interesserede tredjelande til at integrere alternativ udvikling i deres nationale strategier</p> <p>b. bidrage til initiativer, hvis formål er at bekæmpe fattigdom, konflikter og sårbarhed ved at støtte bæredygtige, lovlige og kønssensitive indtjeningsmuligheder for mennesker, som tidligere eller fortsat deltager i ulovlig narkotikaproduktion</p> <p>c. sikre et passende omfang af EU- og medlemsstatsfinansiering og ekspertise for yderligere at styrke og støtte tredjelandes bestræbelser på at sætte fokus på og forebygge ulovlig dyrkning af narkotika gennem foranstaltninger til landbrugsudvikling og ulovlig narkotikaproduktion gennem retshåndhævelse og retligt samarbejde</p>			<p>henblik på alternativ udvikling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal evaluerede projekter, som har givet positive resultater vedrørende bæredygtige, lovlige og kønssensitive indtjeningsmuligheder • Forbedringer i indikatorerne for den menneskelige udvikling • Antallet af projekter og programmer til landbrugsudvikling finansieret af EU og medlemsstater i regioner, hvor ulovlige afgrøder dyrkes, eller i regioner, hvor der er risiko for dyrkning af ulovlige afgrøder • Indberettet lokalt fald i dyrkningen af ulovlige narkotikaafgrøder på lang sigt 	<p>EU's og MS' projekt- og programovervågnings- og evalueringsrapporter</p> <p>UNDP's rapport om den menneskelige udvikling</p> <p>Rapporter om tredjelande</p>
	36. Støtte tredjelande, herunder civilsamfundet i disse lande, med at udvikle og gennemføre foranstaltninger til risiko- og skadesbegrænsning, navnlig	Igangværende	MS Komm.	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet og kvaliteten af udviklede initiativer til risiko- og skadesbegrænsning 	Rapporter om tredjelande

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>hvor der er en voksende fare for overførsel af narkotikarelaterede blodbårne virus knyttet til brug af narkotika, men ikke begrænset til hiv og viral hepatitis, samt seksuelt overførbare sygdomme og tuberkulose</p>		EU-Udenrigstjenesten	<ul style="list-style-type: none"> • Forekomsten af narkotikarelaterede dødsfald i tredjelande og narkotikarelaterede blodbårne virus knyttet til narkotikamisbrug, men ikke begrænset til HIV og viral hepatitis, samt seksuelt overførbare sygdomme og tuberkulose 	<p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>WHO-rapporter</p>
	<p>37. Støtte tredjelande med at tackle narkotikarelateret organiseret kriminalitet, herunder narkotikahandel, gennem:</p> <ol style="list-style-type: none"> udveksling af efterretninger og god praksis stærkelse af kapaciteten til narkotikabekæmpelse og udviklingsekspertise i oprindelses- og transitlande samarbejde med internationale partnere for at få bugt med katalysatorerne for narkotikahandel, f.eks. korruption, svage institutioner, dårlig forvaltningsskik og mangel på finanstillsyn stærket samarbejdet om identifikation og inddrivelse af aktiver, navnlig gennem oprettelse af særlige nationale platforme samt tættere regionalt og tværregionalt 	Igangværende	<p>MS</p> <p>EU-Udenrigstjenesten</p> <p>Komm.</p> <p>Europol</p> <p>S</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antal projekter og programmer og deres effektivitet • Vedvarende begrænsning af narkotikahandlen 	<p>Komm.</p> <p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>Komm.'s og MS' indberetning</p> <p>Europols indberetning</p> <p>EU-Udenrigstjenesten</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	samarbejde f. indarbejdelse af retsstats- og internationale menneskerettighedsstandarder og -principper i narkotikarelaterede retshåndhævende foranstaltninger				estens indberetning UNODC's årlige rapport om narkotika i verden

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>38. a) Styrke samarbejdet og fore opdatere og gennemføre dialoger, erklæringer og EU narkotikahandlingsplaner med partnere, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande • lande omfattet af den europæiske naboskabspolitik • Amerikas Forenede Stater: • Den Russiske Føderation • Andre prioriterede lande eller regioner, navnlig: <ul style="list-style-type: none"> ○ Afghanistan og Pakistan ○ de centralasiatiske republikker ○ Kina ○ Latinamerikanske og Caribiske Stater (CELAC) ○ Afrika, navnlig Vestafrika ○ Iran <p>b) Undersøge mulighederne for samarbejde (såsom bilaterale dialoger og fælles projekter) med andre tredjelande om alvorlige narkotikarelaterede spørgsmål</p>	Igangværende	<p>Formandskab strioen</p> <p>Komm.</p> <p>EU-Udenrigstjenesten</p> <p>MS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 13 • Styrket samarbejde på narkotikaområdet med relevante partnere • Afholdte dialoger • Vedtagne erklæringer • Gennemførte programmer og handlingsplaner 	<p>EU-Udenrigstjenestens indberetning</p> <p>Midtvejsrevision af EU's narkotikastrategi</p> <p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>EU's indberetningsmatrixer</p> <p>Gennemførelsesrapporter for de</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
					relevante handlingsplaner
	39. Forbedre Dublingruppens høringsmekanisme gennem tættere EU-koordination og deltagelse, bedre formulering , gennemførelse og udbredelse af henstillingerne i Mini-Dublingruppens rapporter	Igangværende	Dublingruppen Komm. EU-Udenrigstjenesten MS	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivitetsniveauer i alle Dublingruppens strukturer, herunder antallet af anbefalinger fra Dublingruppen, som er blevet effektivt gennemført • Opnået modernisering af Dublingruppens arbejdsmetoder 	Dublingruppens rapporter
	Afholde en årlig dialog om EU's og Medlemsstaternes narkotikarelaterede bistand til tredjelands ledsaget af en skriftlig opdatering:	Fra 2014	Komm. EU-Udenrigstjenesten MS	<ul style="list-style-type: none"> • Årlig dialog om finansiering afholdt 	<p>Komm. Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>MS' indberetning</p> <p>EU-Udenrigstjenestens indberetning</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
					<p>Opfølgings- og evalueringssystem vedrørende projekter og programmer samt rapporter</p>
	<p>40. Sikre, at fremme og beskyttelse af menneskerettigheder er fuldt integreret i de politiske dialoger og i planlægning og gennemførelse af relevante narkotikarelaterede programmer og projekter, herunder gennem implementering af den rettighedsbaserede tilgang og af et skræddersyet værktøj til vejledning om menneskerettigheder og konsekvensanalyse</p>	<p>Igangværende</p>	<p>Komm. EU-Udenrigstjenesten MS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Menneskerettigheder er effektivt integreret i EU's eksterne narkotikatiltag • Et værktøj til vejledning om menneskerettigheder og evaluering er udviklet og gennemført 	<p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>COHOM's årlige rapport om menneskerettigheder</p> <p>MS' indberetning</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
12. Forbedre konsekvensen i EU's tilgang og EU's synlighed i FN og styrke EU's koordination med internationale organer vedrørende narkotika	<p>41. Bidrage til at udforme dagsordenen for den internationale narkotikapolitik, herunder gennem:</p> <p>a. EU's og medlemsstaternes delegationers tiltag i FN's Generalforsamling og i Narkotikakommissionen (CND)</p> <p>b. EU's og medlemsstaternes delegationers tiltag i alle FN-fora, der behandler narkotikarelaterede spørgsmål (f.eks. i FN's Generalforsamling, Verdenssundhedsforsamlingen, Menneskerettighedsrådet, Det Politiske Forum på Højt Niveau vedrørende Bæredygtig Udvikling)</p> <p>c. udarbejdelse, koordination og vedtagelse af EU's fælles holdninger og fælles resolutioner på FN's Generalforsamling og i CND, herunder, inden CND, om en liste over stoffer og sikring af, at EU taler med én stærk stemme i disse og andre internationale fora</p> <p>d. gennemførelsen af henstillingerne i slutdokumentet fra UNGASS 2016</p> <p>e. revisionsprocessen i 2019 af FN's politiske erklæring og handlingsplan fra 2009 om internationalt samarbejde hen imod en integreret og afbalanceret strategi til</p>	Igangværende	<p>EU-Udenrigstjenesten</p> <p>Formandskabet</p> <p>MS</p> <p>Komm.</p> <p>Rådet</p> <p>Council WP (HDG)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 13 • Antal af EU-erklæringer fremsat i CND og i FN-fora • Antal fælles EU-holdninger, der støttes af andre regioner og internationale organer • Antal fælles EU-holdninger vedrørende afgørelser fra CND om registrering af stoffer • Resultat af afgørelser fra CND om registrering af stoffer • Hvor hyppigt EU taler med én stærk stemme i internationale fora og i dialoger med tredjelande • I hvilken grad EU's resolutioner vedtages i FN, herunder i CND • Effektivt fremme af EU-politikker i FN, herunder i CND • Vedtagelse af et fælles EU-holdningsdokument til evalueringsprocessen i 2019, EU's bidrag til CND's definition af vilkårene for processen i 	<p>EU-Udenrigstjenestens indberetning</p> <p>Midtvejsrevision af EU's narkotikastrategi</p> <p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>Konvergensindikator</p> <p>Midtvejsrevision</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>bekæmpelse af verdens narkotikaproblem samt</p> <p>f. sikre en meningsfuld inddragelse af civilsamfundet i revisionsprocessen</p>			<p>2019</p> <ul style="list-style-type: none"> Resultatet af revisionen i 2019 af FN's politiske erklæring og handlingsplan om internationalt samarbejde hen imod en integreret og afbalanceret strategi til bekæmpelse af verdens narkotikaproblem 	<p>UNGASS</p> <p>Revision i 2019 - Resultat</p>
	<p>42. Styrke partnerskaberne med UNODC, WHO-UNAIDS og andre relevante FN-agenturer, internationale og regionale organer og organisationer og initiativer (f.eks. Europarådet og Parispagtinitiativet)</p>	Igangværende	<p>Rådet</p> <p>EU-Udenrigstjenesten</p> <p>Komm.</p> <p>Formandskabet</p> <p>Council WP (HDG)</p> <p>EONN</p>	<ul style="list-style-type: none"> Overordnede indikatorer 13, 15 Antal informationsudvekslinger og aktiviteter mellem EU og relevante internationale og regionale organer samt organisationer og initiativer Effektiviteten af partnerskaber med relevante organer 	<p>EU-Udenrigstjenestens indberetning</p> <p>Midtvejsrevision af EU's narkotikastrategi</p> <p>Komm.'s toårige statusrapport</p>
13. Støtte til processen for tiltrædende lande,	43. Yde målrettet teknisk bistand og anden bistand og støtte, hvis det er relevant, til tiltrædende lande, kandidatlande og	Igangværende	Komm.	<ul style="list-style-type: none"> Overordnet indikator 15 Landenes øgede overholdelse af gældende 	Komm.'s toårige

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
kandidatlande og potentielle kandidatlande med at tilpasse sig til og overtage gældende EU-ret på narkotikaområdet gennem målrettet bistand og overvågning	potentielle kandidatlande for at lette deres tilpasning til og overtagelse af gældende EU-ret på narkotikaområdet		MS EONN Europol Eurojust FRONTEX EU-Udenrigstjenesten	EU-ret <ul style="list-style-type: none"> • Antallet og kvaliteten af fuldførte projekter • Etablerede nationale narkotikastrategier og nationale koordinationsstrukturer vedrørende narkotika 	statusrapport Landerapporter om tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande

5. OPLYSNING, FORSKNING, OVERVÅGNING OG EVALUERING

Bidrage til en bedre forståelse af alle aspekter af narkotikaproblematikken samt af virkningerne af tiltag med henblik på at skabe solid og omfattende dokumentation for politikker og indsats

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
14. Sikre tilstrækkelig investering i forskning, dataindsamling, overvågning, evaluering og informationsudveksling om alle narkotikaproblematikkens aspekter	44. Fremme passende finansiering af tværfaglig forskning og undersøgelser på EU-niveau vedrørende narkotika, herunder gennem EU-relaterede finansielle programmer (2014-2020)	2017-2020	MS Komm. EONN	<ul style="list-style-type: none"> Omfanget og typen af EU-finansiering ydet på tværs af de forskellige programmer og projekter 	Komm. indberetning ved den årlige forskningsdiolog toårige statusrapport

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>45. Sikre, at EU-støttede projekter:</p> <ol style="list-style-type: none"> tager hensyn til prioriteterne i EU's narkotikastrategi og -handlingsplan tager hensyn til mangler i politikformuleringen leverer klar merværdi og sikrer sammenhæng og synergi samt undgår gentagelse af forskning under andre programmer og organer tager hensyn til vigtigheden af neurovidenskab og adfærdsforskning⁶⁴ indeholde klare indikatorer til at måle deres indvirkning 	2017-2020	Komm. EONN	<ul style="list-style-type: none"> Medtagelse af prioriteterne i EU's narkotikastrategi og -handlingsplan i finansierings- og evalueringskriterier for forskning støttet af EU vedrørende narkotika Antal, virkning, komplementaritet og værdi af tildelte EU-støttede bevillinger og kontrakter vedrørende narkotikaforskning Antal EU-støttede artikler og forskningsrapporter vedrørende narkotika offentliggjort i fagfællebedømte tidsskrifter med høj gennemslagskraft Årlig debat i HDG om narkotikarelaterede forskningsprojekter støttet af EU, herunder EONN's videnskabelige udvalgs henstillinger vedrørende forskningsprioriteter 	<p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>Forskningsprojektrapporter</p> <p>EONN's videnskabelige udvalgs henstillinger om forskningsprioriteter</p> <p>Videnskabelige citationsindekser og tilsvarende bibliometrisk</p>

⁶⁴

Under Horisont 2020 (2014-2020) er ca. 27 mio. EUR allerede blevet bevilget til projekter rettet mod narkotikamisbrug og omfatter neurovidenskab og adfærdsforskning.

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
					e værktøjer Strategisk forskningsdagorden udviklet af ERANID

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	46. Fremme af videnskabelige evidensbaserede evalueringer af politikker og tiltag på nationalt, EU- og internationalt niveau	2017-2020	Komm. MS EONN	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 14 • Regelmæssig status over fremskridt forelægges Rådet og Europa-Parlamentet vedrørende gennemførelse af strategi og handlingsplan • Antal lande, der anvender en struktureret tilgang som beskrevet i vejledningen for bestilling og håndtering af evalueringer udarbejdet af EONN • Ekstern midtvejsevaluering af strategi/handlingsplan fuldført –2016 • Europæiske retningslinjer for evaluering af nationale narkotikastrategier og handlingsplaner offentliggjort • Udarbejdelse af særlige undersøgelser om effektiviteten og virkningen af EU's og internationale narkotikapolitikker • Fuldført evaluering af gennemførelsen af Rådets henstilling fra 2003 om forebyggelse og reduktion af helbredsskader forbundet med narkotikamisbrug. 	<p>EONN's indberetning</p> <p>Komm.'s toårige statusrapport</p> <p>Midtvejsevalueringssrapport af EU's narkotikastrategi</p> <p>EONN's indberetning</p> <p>EONN's videnskabelige udvalgs indberetning</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
					<p>Rapporter fra Alice RAP og LINKSCH og ERA-Net</p> <p>Reitox' nationale indberetninger</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>47. Indsamle dokumentation om eventuelle forbindelser mellem narkotikahandel og:</p> <p>a. finansiering af terrorgrupper og -aktiviteter, herunder enhver overlapning mellem de fastlagte ruter for narkotikaproduktion og -handelsområder samt konfliktramte områder og finansieringskilder af terrorceller i EU, der stammer fra ulovlige aktiviteter, herunder narkotikahandel</p> <p>b. smugling af migranter, idet der opbygges synergier med EU's handlingsplan for bekæmpelse af smugling af migranter (2015-2020), der omfatter forskning og risikoanalyse mellem smugling og andre forbrydelser, såsom narkotikahandel og herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på sårbare migranter og eventuel udnyttelse af dem til handel med narkotika og/eller slutbrugere af stoffer, navnlig mindreårige og kvinder. • Udforskning af overlapning mellem narkotikahandel og 	2017-2020	<p>MS</p> <p>Kommissionen</p> <p>EU ATC</p> <p>EONN</p> <p>Europol</p> <p>Frontex</p> <p>FRA</p> <p>EIGE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antal finansierede projekter på EU-plan og nationalt plan 	<p>MS' indberetning</p> <p>Komm.'s indberetning</p> <p>Indberetning fra EU-agenturer (EONN, Europol)</p> <p>FRONTEX and FRA som led i deres regelmæssige rapportering aktiviteter</p> <p>EIGE som led i deres regelmæssige rapportering aktiviteter</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>kriminelle netværk for smugling af migranter, deres modus operandi og ruter</p> <p>c. menneskehandel, idet der opbygges synergier med EU's retlige rammer og politikrammer til imødegåelse af menneskehandel, herunder EU-strategien for perioden 2012-2016 for bekæmpelse af menneskehandel.</p>				

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
15. Fortsætte netværksopbygning og samarbejde og udvikle kapacitet i og på tværs af EU's vidensinfrastruktur for information, forskning, overvågning og evaluering af narkotika, navnlig ulovlige stoffer	48. I samarbejde med relevante parter, hvis det er relevant, fortsætte med at foretage omfattende analyser af: <ul style="list-style-type: none"> a. narkotikasituationen i EU b. dynamikken i narkotikamisbruget generelt og i målgrupper, herunder etniske minoriteter, migranter og asylansøgere, LGBTI-personer, prostituerede og indsatte samt c. indsatsen over for narkotikamisbruget d. Udvikling i EU og på internationalt plan med hensyn til politiske modeller for cannabis og deres indvirkninger 	Igangværende	EONN Europol MS Civilsamfundsforum om narkotika Komm.	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnede indikatorer 1-15 • De nuværende mangler i det etablerede vidensgrundlag og en ramme på EU-niveau udviklet med henblik på at maksimere analyserne fra nuværende dataregistre • Antal af oversigter og emneanalyser vedrørende narkotikasituationen 	EONN's indberetning MS' indberetning Civilsamfundsforum om narkotika Komm.

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	49. Bedre uddannelse til personer, som deltager i indsatsen over for narkotikaproblematikken	2017-2020	MS EONN CEPOL	<ul style="list-style-type: none"> • Antal initiativer på medlemsstatsniveau og EU-niveau med henblik på at uddanne fagfolk i aspekter vedrørende begrænsning af hhv. efterspørgslen efter og udbuddet af narkotika • Antal initiativer på medlemsstatsniveau og EU-niveau gennemført med henblik på at uddanne fagfolk vedrørende dataindsamling og indberetning om begrænsning af hhv. efterspørgslen efter og udbuddet af narkotika 	MS' indberetning EONN's uddannelsesrapport CEPOL's årsrapport Reitox' årsrapporter
	50. Forstærke dataindsamling, forskning, analyse og indberetning vedr.: a. Begrænsning af narkotikaefterspørgslen b. Begrænsning af narkotikaudbuddet c. nye tendenser, f.eks. blandingsbrug og misbrug af ordinerede, kontrollerede psykoaktive lægemidler, som udgør en risiko for sundhed og sikkerhed d. blodbårne virus forbundet med narkotikamisbrug, men ikke	Igangværende	MS Komm. EONN Europol ECDC EMA	<ul style="list-style-type: none"> • Øget tilgængelighed og gennemførelse af evidensbaserede og videnskabeligt forsvarlige indikatorer vedrørende begrænsning af udbuddet af og efterspørgslen efter narkotika • Omfanget af ny forskning, der er iværksat på medlemsstatsniveau vedrørende nye tendenser, såsom blandingsbrug og 	EONN's indberetning MS' indberetning Harmoniseret dataindberetning

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>begrænset til HIV og viral hepatitis, samt seksuelt overførbare sygdomme og tuberkulose</p> <p>e. psykiske og fysiske ledsagesygdomme</p> <p>f. narkotikaproblemer blandt indsatte i fængsler samt adgang til og dækning af aktiviteter og tjenester til begrænsning af efterspørgslen efter narkotika i fængselsmiljøerne samt</p> <p>g. andre narkotikarelaterede konsekvenser problemer og konsekvenser i forbindelse med både lovlige og ulovlige stoffer</p> <p>h. narkotikapolitikens overensstemmelse med internationale menneskerettighedsstandarder og -principper</p>			<p>misbrug af ordinerede, kontrollerede lægemidler, blodbårne sygdomme, der er forbundet med narkotikamisbrug, men ikke begrænset til HIV og viral hepatitis, samt seksuelt overførbare sygdomme og tuberkulose psykiske og fysiske ledsagesygdomme og andre narkotikarelaterede konsekvenser</p> <ul style="list-style-type: none"> • EU-dækkende undersøgelse gennemført vedrørende intimidering af lokalsamfundet og indvirkningen på enkeltpersoner, familier og de lokalsamfund, som er mest berørt, samt effektive tiltag over for dette • Vedtagelse af evidensbaserede og videnskabeligt forsvarlige indikatorer for narkotikaproblemer blandt fanger 	<p>ing fra EU-organer, herunder EONN</p> <p>EU SOCTA</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	51. Bedre kapacitet til at spore, evaluere og reagere effektivt på fremkomsten og misbruget af nye psykoaktive stoffer og overvåge, i hvilket omfang sådanne nye stoffer påvirker antallet af brugere og deres profil	Igangværende	Komm. MS EONN Europol	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 6 • Omfanget af ny epidemiologisk, farmakologisk og toksikologisk forskning, der er iværksat vedrørende nye psykoaktive stoffer og som støttes af forskningsprogrammer i medlemsstater og EU • Omfanget af information, god praksis og udveksling af efterretninger • Omfanget af udveksling mellem toksikologiske laboratorier og forskningsinstitutter af toksikologiske analyser og analyser af sundhedsdata vedrørende nye psykoaktive stoffer 	EONN's indberetning EONN-Europols gennemførelsesrapport Rapporter fra laboratorier og forskningsinstitutter Reitox' nationale indberetninger
	52. Styrke bestræbelserne på at dele kriminaltekniske data, herunder støtte til at identificere nye psykoaktive stoffer , laboratoriemæssige referencestandarder, vedrørende nye psykoaktive stoffer, og udviklingen af en fælles metode til at	2017-2020	Komm. MS EONN	<ul style="list-style-type: none"> • Overordnet indikator 15 • Omfang af udvekslingen af kriminaltekniske data om nye psykoaktive stoffer, idet identifikationen af nye psykoaktive stoffer støttes 	EONN's/Europols indberetning

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	<p>identificere nye stoffer ved at forstærke samarbejdet med Kommissionens Fælles Forskningscenter, og gennem eksisterende netværk, såsom narkotikaarbejdsgruppen i Det Europæiske Netværk af Retsmedicinske/Kriminaltekniske Institutter inden for rammerne af RIA-Rådets konklusioner om en vision for europæisk kriminalteknik 2020 og det europæiske netværk af toldlaboratorier</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Lette adgangen til laboratoriemæssige referencestandarder i kriminaltekniske laboratorier, toldlaboratorier og institutter • Fremskridt med hensyn til udvikling af en fælles metode til at identificere nye psykoaktive stoffer 	<p>Komm.'s indberetning</p> <p>Komm.'s toårige statusrapport</p>

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
	53. Forbedre kapaciteten til på medlemsstats- og EU-niveau at påvise, evaluere og træffe forholdsregler over for a) adfærdsændringer inden for narkotikamisbrug og b) narkotikarelaterede epidemiske udbrud	Igangværende	MS EONN ECDC EMA	<ul style="list-style-type: none"> • Antallet og effektiviteten af nye narkotikarelaterede folkesundhedsinitiativer, som er udviklet og gennemført • Antallet og effektiviteten af eksisterende initiativer, som justeres af hensyn til narkotikamisbrug og epidemiske udbrud • Antallet og effekten af rapporter om tidlig varsling, risikovurdering og advarsler 	Reitox' nationale indberetninger Rapporter fra systemer for tidlig varsling EONN's indberetning
16. Forstærke udbredelsen af overvågnings-, forsknings- og evalueringsresultater på EU- og nationalt niveau	54. Medlemsstaterne fortsætter med at støtte EU's tiltag til overvågning og informationsudveksling, herunder samarbejde med og tilstrækkelig støtte til Reitox' nationale kontaktpunkter	Igangværende	MS EONN Komm.	<ul style="list-style-type: none"> • Offentligt tilgængelige resultater fra EU-støttede undersøgelser er blevet udbredt • I hvilket omfang finansiering af Reitox's nationale kontaktpunkter og andre ressourcer opfylder kravene • Antallet og effektiviteten af Reitox' nationale kontaktpunkters formidlingsinitiativer 	Udbredelse via internettet, herunder OpenAire, Cordis EONN's websted Reitox' nationale indberetninger

Formål	Tiltag	Tidsplan	Ansvarlig part	Indikator(er)	Dataindsamlings/vurderingsmekanismer
					r

6. BILAG 1 — 15 OVERORDNEDE INDIKATORER FOR EU'S NARKOTIKAHANDLINGSPLAN (2017-2020)¹

1. Procentdel af befolkningen, som i øjeblikket tager narkotiske stoffer (inden for den seneste måned), indtil for nylig tog stoffer (inden for det seneste år), og som nogen sinde har taget stoffer (hele livet) opdelt efter type narkotisk stof og aldersgruppe (EONN's undersøgelse af befolkningen som helhed)
2. Vurderede tendenser mht. udbredelsen af problematisk brug og injektionsbrug af narkotika (EONN — problematisk brug af narkotika)
3. Tendenser inden for narkotikarelaterede dødsfald og dødeligheden blandt stofmisbrugere (ifølge nationale definitioner) (EONN — narkotikarelaterede dødsfald)
4. Forekomsten og hyppigheden blandt injektionsbrugere af infektionssygdomme, der kan tilskrives narkotikamisbrug, herunder hiv og viral hepatitis, samt seksuelt overførbare sygdomme og tuberkulose (EONN — narkotikarelaterede infektionssygdomme)
5. Tendenser mht. alderen ved førstegangsb brug af ulovlige stoffer (det europæiske skoleundersøgel sesprojekt om alkohol og andre stoffer (ESPAD), sundhedsadfærden hos børn i skolealderen (HBSC) og undersøgelse af narkotikamisbrug generelt (EONN's epidemiologiske nøgleindikator)
6. Tendenser mht. antallet af personer, som kommer i narkotikabehandling (EONN behandlingsefterspørgsel), og det anslåede samlede antal personer i narkotikabehandling (EONN — behandlingsefterspørgsel og sundhedsmæssige og sociale reaktioner)
7. Tendenser mht. antallet og mængden af beslaglagte ulovlige stoffer (EONN — narkotikabeslaglæggelse: cannabis, herunder marihuana, heroin, kokain, crack-kokain, amfetamin, metamfetamin, ecstasy, LSD og andre stoffer)
8. Tendenser mht. de ulovlige stoffers gadepris og renhed (EONN — pris og renhed): cannabis, herunder marihuana, heroin, kokain, crack-kokain, amfetamin, metamfetamin, ecstasy, LSD, andre stoffer og sammensætning af narkotikatabletter)
9. Tendenser mht. antallet af foreløbige rapporter om overtrædelser af narkotikalovgivning, opdelt efter narkotisk stof og overtrædelsestype (forsyning kontra brug/besiddelse) (EONN — narkotikaforbrydelser)
10. Udbredelsen af narkotikamisbrug blandt fanger (EONN — narkotikamisbrug i fængsler)
11. Vurdering af tjenesters og støtteforanstaltningers tilgængelighed, dækningsgrad og kvalitet mht. forebyggelse, skadesbegrænsning, social integration og behandling. (EONN — sundhedsmæssige og sociale reaktioner)
12. Evidensbaserede støtteforanstaltninger vedrørende forebyggelse, behandling, social integration og restitution og deres forventede indvirkning på forekomsten af narkotikamisbrug og problematisk brug af narkotika (EONN — portalen for god praksis)
13. Intensiv dialog og samarbejde på det narkorelaterede område med andre regioner, tredjelande, internationale organisationer og andre parter (ekstern midtvejsevaluering af strategi/handlingsplan) EU-Udenrigstjenestens indberetning)
14. Udviklingen inden for nationale narkotikastrategier, evalueringer, lovgivning, koordineringsmekanismer og anslåede offentlige udgifter i EU's medlemsstater (EONN)

¹ Disse indikatorer er baseret på eksisterende indberetningssystemer, der eksisterede, før målene for EU's nuværende narkotikastrategi og -handlingsplan blev fastsat, men som er de mest omfattende ressourcer på EU-plan til at støtte deres overvågning og evaluering.

15. System til tidlig varsling om nye psykoaktive stoffer (EONN/Europol) **og risikovurdering af nye psykoaktive stoffer (EONN)**

7. BILAG 2 - LISTE OVER AKRONYMER

Alice RAP	Addiction and Lifestyles in Contemporary Europe Reframing Addictions Project (projekt om afhængighed og livsstil i dagens Europa)
ASEAN	Sammenslutningen af Stater i Sydøstasien
CCWP	EU-Rådet — Toldsamarbejdsgruppen
CELAC	Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños (Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater)
CEPOL	Det Europæiske Politiakademi
CIAD	La Comisión Interamericana para el Control del Abuso de Drogas (Den Interamerikanske Kommission for Kontrol med Narkotikamisbrug)
CND	FN's Narkotikakommission
COAFR	EU-Rådet — Afrikagruppen
COASI	EU-Rådet — Gruppen vedrørende Asien og Oceanien
COEST	EU-Rådet — Gruppen vedrørende Østeuropa og Centralasien
COHOM	EU-Rådet — Menneskerettighedsgruppen
COLAT	EU-Rådet — Gruppen vedrørende Latinamerika
Komm.	Europa-Kommissionen
CONUN	EU-Rådet - Gruppen vedrørende De Forenede Nationer
COSI	EU-Rådet — Den Stående Komité for det Operationelle Samarbejde om den Indre Sikkerhed
Council WP	Rådets arbejdsgrupper
COWEB	EU-Rådet — Gruppen vedrørende den Vestlige Balkanregion
CUG	EU-Rådet — Rådets tolduniongruppe
ECDC	Det Europæiske Center for Kontrol med Sygdomme
ECOWAS	Det Økonomiske Fællesskab af Vestafrikanske Stater
EU-Udenrigstjenesten	Tjenesten for EU's Optræden Udadtil
EMA	Det Europæiske Lægemiddelagentur
EONN	Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug
EMPACT	Den europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler
ENFSI	Det Europæiske Net af Retsmedicinske/Kriminaltekniske Institutter
ERA-net	Netværket for det europæiske forskningsrum
ERANID	Det Europæiske Forskningsnetværk om Ulovlig Narkotika
ESPAD	Det europæiske skoleundersøgelsesprojekt om alkohol og andre stoffer

EU	Den Europæiske Union
EUROJUST	Den Europæiske Enhed for Retligt Samarbejde
EUROPOL	Den Europæiske Unions Agentur for Rets håndhævelsessamarbejde
EU SOCTA	EU-trusselsvurdering af grov og organiseret kriminalitet
FRONTEX	Det Europæiske Agentur for Forvaltning af det Operative Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser
HBSC	Undersøgelse af sundhedsadfærden hos børn i skolealderen
HCV	Hepatitis C-virus
HDG	EU-Rådet — Den Horisontale Narkotikagrube
HIV	Humant immundefektvirus
INCB	Det Internationale Kontroludvalg for Narkotiske Midler (FN)
RIA	Retlige og indre anliggender
LGBTI	Bøsser, lesbiske, biseksuelle, transpersoner og interkønnede
LSD	Lysergsyrediethylamid
MASPs	Flerårige strategiske planer (Europol)
MOU	Aftalememorandum
LINKSCH	LINKSCH projektet er en sammenlignende undersøgelse af to større narkotikamarkeder, cannabis og heroin, udledt af transitkæderne, som opererer mellem hhv. Centralasien og EU og Nordafrika og EU
MS	Medlemsstat
NPS	Nye psykoaktive stoffer
PEN	Onlinesystem til forudgående eksportanmeldelse udviklet af UNODC/INCB
PICS	Kommunikationssystem vedrørende forekomsten af prækursorer
Formandskabet	Det roterende formandskab for Rådet for Den Europæiske Union
Formandskabstrioen	Gruppering bestående af tre på hinanden følgende roterende formandskaber for Rådet for Den Europæiske Union
Reitox	Det Europæiske Informationsnet for Narkotika og Narkotikamisbrug
SOCTA	Trusselsvurdering af grov og organiseret kriminalitet
FN	De Forenede Nationer
UNAIDS	FN's fælles program for bekæmpelse af hiv/aids
UNGASS	De Forenede Nationers Generalforsamlings særlige samling
UNODC	FN's Kontor for Narkotikakontrol og Kriminalitetsbekæmpelse
UNDP	De Forenede Nationers udviklingsprogram
WCO	Verdenstoldorganisationen
WHO	Verdenssundhedsorganisationen (FN)

